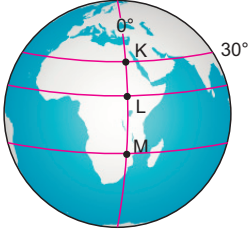

COĞRAFİ KONUM - I

7.

Yukarıdaki şekilde gösteren noktalardan K-L arası uzaklık L-M arasındaki uzaklığın yarısı kadardır.

K-M arasında 6327 km mesafe olduğu göre L'nin enlemi aşağıdakilerden hangisidir?

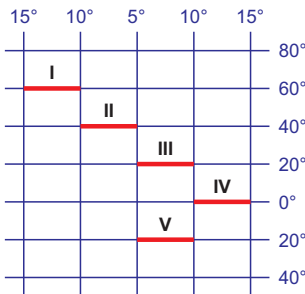
- A) 19° Güney B) 11° Kuzey C) 58° Güney
D) 15° Kuzey E) 11° Güney

8. Glasgow 55° Kuzey enlemi ile 4° Batı boylamında, Ankara ise 40° Kuzey enlemi ile 33° Doğu boylamında yer alır.

**Buna göre, Glasgow'dan en kısa güzergahı izleyerek Ankara'ya gelen bir aracın hangi yön-
de hareket ettiği söylenebilir?**

- A) Kuzeydoğu B) Güneybatı C) Güney
D) Güneydoğu E) Kuzeybatı

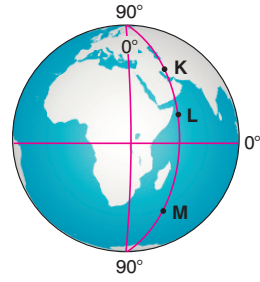
9.

Yukarıdaki koordinat sisteminde numaralanmış doğrultulardan hangisinin uzunluğu en azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

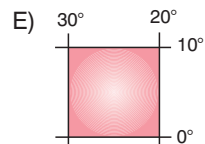
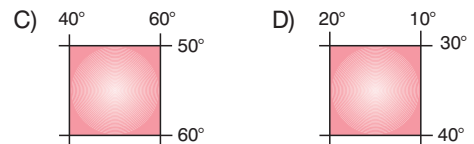
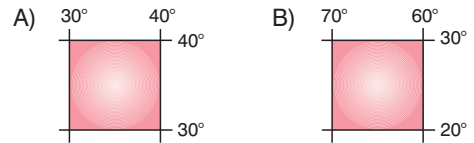
Yukarıdaki şekilde verilen K, L, M noktaları, aşağıdakilerden hangisi bakımından birbirinden farklıdır?

- A) Yerel saatleri
B) Gün içinde gölge boyunun en kısa olduğu an
C) Ekinoks tarihinde Güneş'in doğuş vakti
D) Saat dilimleri
E) Başlangıç boylamına olan uzaklıkları

11.

- Ekvator'un kuzeyinde yer alır.
- En batısının yerel saati Greenwich'in saatin-
den 2 saat ileridir.
- En doğusu ile en batısı arasında 10 boylam
farkı vardır.

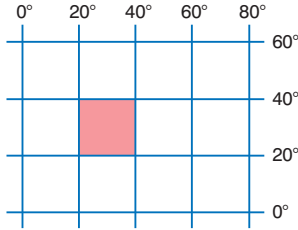
**Yukarıdaki bölgenin coğrafi koordinatları aşağı-
dakilerden hangisinde doğru olarak verilmiş-
tir?**

HARİTA BİLGİSİ

COĞRAFİ KONUM - II

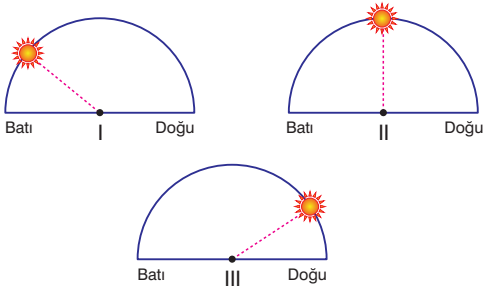
1.

Yukarıdaki şekilde gösterilen taralı bölgenin kuzeydoğu köşesinin koordinatları, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Paralel	Meridyen
A)	20° Güney	40° Doğu
B)	40° Kuzey	20° Doğu
C)	20° Kuzey	40° Doğu
D)	40° Kuzey	40° Doğu
E)	40° Güney	20° Doğu

2.

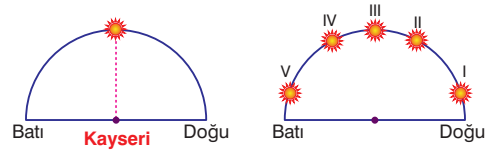

Yukarıda aynı enlemde bulunan üç merkezde aynı anda Güneş'in gökyüzündeki konumları gösterilmiştir.

Bu merkezlerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) I. merkezde güneş daha önce doğmuştur.
- B) II. merkezde öğle vakti yaşanmaktadır.
- C) III. merkezde yerel saat daha geridir.
- D) II. merkez , I. ile III. merkezin arasında yer alır.
- E) I. merkezde gündüz süresi daha uzundur.

3.

21 Mart tarihinde güneş Kayseri'de yukarıdaki şekilde gösterilen konumda iken, aynı anda İzmir ve Van'da hangi konumlarda görülür?

	İzmir	Van
A)	I	V
B)	II	IV
C)	III	II
D)	IV	II
E)	V	I

4.

Ekvatorun 2775 km kuzeyinde bulunan K noktasının yerel saati başlangıç boylamının yerel saattinden 7 saat ileridir.

Buna göre K noktasının enlem ve boylam derecesi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Enlem	Boylam
A)	15° Kuzey	42° Doğu
B)	20° Kuzey	105° Doğu
C)	25° Kuzey	105° Doğu
D)	27° Kuzey	115° Doğu
E)	35° Kuzey	125° Doğu

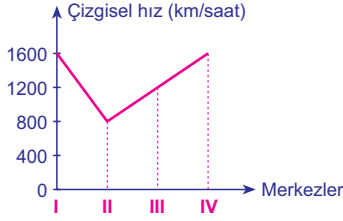
5.

Gecenin gündüzden 2 saat daha uzun olduğu bir merkezde Güneş saat 18.20'de battığına göre, bu merkezde Güneş saat kaçta doğmuştur?

- A) 05.20
- B) 07.20
- C) 08.20
- D) 09.20
- E) 10.20

COĞRAFİ KONUM - II

6.

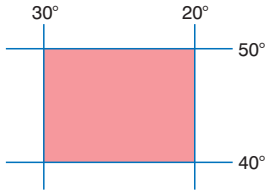

Yukarıdaki grafikte aynı yarım kürede yer alan merkezlerin çizgisel hızları verilmiştir.

Bu bilgilere göre merkezlerin aşağıdaki özelliklerinden hangisi ile ilgili bir yargıya ulaşamaz?

- A) Enlem dereceleri
- B) Ekvator'a olan kuş uçuşu uzaklıkları
- C) Buldukları paralel dairesinin uzunlukları
- D) Saat dilimleri
- E) Gurup ve tan süreleri

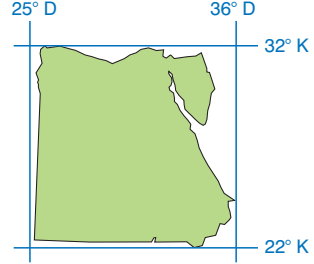
7. Aşağıda bir bölgenin coğrafi koordinatları gösterilmiştir.

Buna göre, bölgeyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Mevsimler belirgin olarak yaşanır.
- B) Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
- C) Bölgenin kuzeyi ile güneyi arasındaki kuş uçuşu uzaklık 1110 km dir.
- D) Bölgenin güneyinde meridyenler arası uzaklık daha azdır.
- E) Doğusu ile batısı arasında 40 dakikalık yerel saat farkı vardır.

8. Aşağıda Mısır'ın enlem ve boylam dereceleri verilmiştir.

**Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Doğusu ile batısı arasında 44 dakikalık zaman farkı vardır.
- B) Kuzeyine doğru meridyenler arasındaki uzaklık azalır.
- C) Güneş ışınları en güneyine yılda iki kez dik açıyla düşer.
- D) En kuzeyi ile Ekvator arasında yaklaşık 3552 km kuş uçuşu mesafe vardır.
- E) Topraklarının bir kısmı +3. saat diliminde bulunur.

9. 23 Eylül'de 2° Doğu boylamındaki Paris'te 20.24'te batan güneş, aynı gün 72° Doğu boylamındaki Bombay'da kaçta doğmuştur?

- A) 02.44
- B) 03.18
- C) 03.44
- D) 04.24
- E) 06.24

10. 40° Doğu boylamı üzerinde bulunan K kentinde yerel saat 20.45 iken, 90° Batı boylamı üzerinde bulunan M kentinde yerel saat kaçtır?

- A) 05.05
- B) 11.05
- C) 12.05
- D) 18.45
- E) 22.45

DÜNYA'NIN ŞEKLİ VE HAREKETLERİ - I

1. Aşağıda verilen özelliklerden hangisinin ortaya çıkmasında Dünya'nın şekli etkili **olmamıştır**?

- A) Yıl içinde gece-gündüz sürelerinin değişmesi
- B) Kutuplara doğru paralellerin boylarının kısalması
- C) Ekvator'dan kutuplara doğru yer çekiminin artması
- D) Kutup yıldızının görünüm açısının enlemlere göre değişmesi
- E) Meridyenler arası uzaklığın kutuplara doğru azalması

2. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın günlük hareketinin sonuçlarındandır?

- A) Mevsimlerin birbirini izlemesi
- B) Yerel saat farklarının oluşması
- C) Mevsim sürelerinin farklı olması
- D) Gece ve gündüz sürelerinin değişmesi
- E) Güneş'in doğuş ve batış saatlerinin değişmesi

3. Güneş ışınları dönencelere 1 kez, dönenceler arasına ise 2 kez dik açıyla düşer.

Buna göre, aşağıdaki enlemlerin hangisinde güneş ışınlarının dik açıyla düştüğü tarihler birbirine daha yakındır?

- A) 20° Kuzey
- B) 10° Kuzey
- C) Ekvator
- D) 5° Güney
- E) 15° Güney

4. I. Ekvator'dan kutuplara doğru güneş ışınlarının geliş açısının küçülmesi
- II. Meridyenler arası uzaklığın kutuplara doğru azalmasına rağmen zaman farkının değişmemesi
- III. Güneş ışınlarının kutuplara yakın yerlerde daha fazla tutulması
- IV. Kutuplara doğru tan ve gurup sürelerinin uzaması

Yukarıdakilerden hangileri, Dünya'nın eksenindeki dönüş hızının Ekvator'dan kutuplara doğru azalmasının sonucudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5. Ardışık iki meridyen arasındaki uzaklık kutuplara doğru azalırken zaman farkı değişmez.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olması
- B) Dünya'nın güneş çevresindeki yörüngesinin elips şeklinde olması
- C) Kutuplara gidildikçe gece ve gündüz süreleri arasındaki farkın artması
- D) Kutuplara doğru güneş ışınlarının geliş açısının küçülmesi
- E) Çizgisel hızın Ekvator'dan kutuplara doğru azalması

DÜNYA'NIN ŞEKLİ VE HAREKETLERİ - I

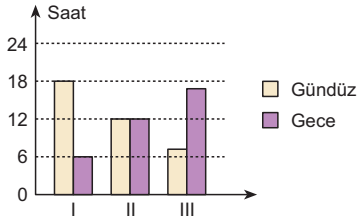
6. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın ekseninin eğik olmasına bağlı olarak meydana gelen durumlardan biri **değildir**?

- A) Dönence ve kutup dairelerinin oluşması
- B) Mevsim sürelerinin farklı olması
- C) Aydınlanma çemberinin kutup noktaları ile kutup daireleri arasında yer değiştirmesi
- D) Güneş ışınlarının geliş açısının yıl içinde değişmesi
- E) Bazı enlemlerde gölge boyunun yıl içinde iki kez sıfır olması

7. Aşağıdakilerden hangisi 21 Haziran ve 21 Aralık tarihleri için **ortak bir özellik değildir**?

- A) Güneş ışınlarının Ekvator'a düşme açısı
- B) Aydınlanma çizgisinin geçtiği enlem dereceleri
- C) Farklı yarım kürelerde aynı derecedeki enlemlerin gece-gündüz süreleri arasındaki fark
- D) Dönencelerdeki cisimlerin gölge yönleri
- E) Ekvator'daki gündüz süresi

8.

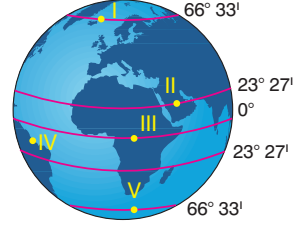

Yukarıdaki grafikte 21 Aralık günü üç merkezdeki gece gündüz süreleri verilmiştir.

Bu merkezlerin Kuzey Kutup Dairesi'ne **yakın olandan uzak olana doğru sıralanışı, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

- A) I - II - III
- B) I - III - II
- C) II - III - I
- D) III - II - I
- E) III - I - II

9.

Yukarıdaki şekilde gösterilen merkezlerden hangilerine güneş ışınları 21 Mart ve 23 Eylül'de aynı açıyla düşer?

- A) I ve II
- B) I ve V
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve V

10. 21 Haziran tarihinde K merkezinde 15 saat gündüz yaşanırken, L merkezinde 9 saat gündüz yaşanmaktadır.

Buna göre K ve L merkezleri, aşağıdakilerden hangisi bakımından **kesinlikle benzerlik gösterir?**

- A) Enlem derecesi
- B) Greenwich'e olan uzaklık
- C) Buldukları yarım küre
- D) Yerel saat
- E) Gölge yönü

11.

Yukarıdaki haritada gösterilen şehirlerden hangisinde gece ve gündüz uzunluğu yıl boyunca **daha fazla** değişir?

- A) Houston
- B) Reykjavik
- C) Santos
- D) Mogadişu
- E) Sidney

DÜNYA'NIN ŞEKLİ VE HAREKETLERİ - II

1. I. Muson rüzgârların oluşması
II. Gece ve gündüzün ardalanması
III. Günlük sıcaklık farklarının oluşması
IV. Güneş ışınlarının geliş açısının yıl içerisinde değişmesi

Yukarıdakilerden hangileri Dünya'nın günlük hareketinin sonuçları arasında gösterilebilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) I ve IV
D) II ve III   E) II ve IV

2. Bir merkezin mutlak konumunun belirlenmesinde aşağıdaki unsurlardan hangisinden yararlanılamaz?

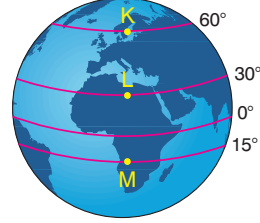
- A) Enlem derecesi
B) Bulunduğu yarım küre
C) Matematik iklim kuşağı
D) Deniz seviyesinden yükselti
E) Ekvator ile arasındaki kuş uçuşu uzaklık

3. I. Dinamik basınç merkezlerinin oluşması
II. Sürekli rüzgârların sapmaya uğraması
III. Aydınlanma çemberinin yer değiştirmesi
IV. Meltem rüzgârlarının oluşması

Yukarıdakilerden hangileri Dünya'nın eksen eğikliğinin sonuçları arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II
D) I ve III   E) III ve IV

4.

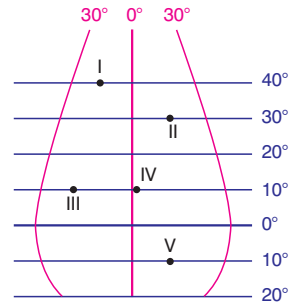
Yandaki grafikte 21 Mart tarihinde öğle vakti üç ayrı merkeze dikilen 1 metrelik cisimlerin gölge boyları gösterilmiştir.

Bu cisimlerin bulunduğu merkezler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	M	K	L
B)	K	L	M
C)	L	M	K
D)	K	M	L
E)	L	K	M

5. Güneş ışınlarının yeryüzüne düşme açısı küçüldükçe gölge boyları uzar.

Buna göre, 21 Aralık günü şekilde gösterilen merkezlerin hangisinde, yatay zemindeki cisimlerin öğle vakti gölge boyu daha uzundur?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

DÜNYA'NIN ŞEKLİ VE HAREKETLERİ - II

6.

Durum	21 Mart	21 Haz.	23 Eylül	21 Ara.
I En uzun gece yaşanır.				✓
II En kısa gölge oluşur.		✓		
III Gündüzler uzamaya başlar.		✓		
IV İlkbahar başlangıcıdır.	✓			
V Gece gündüz eşitliği yaşanır.	✓		✓	

Yukarıdaki tabloda, Kuzey Yarım Küre'de gerçekleşen durumlardan hangisinin yaşandığı tarih **yanlış** işaretlenmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

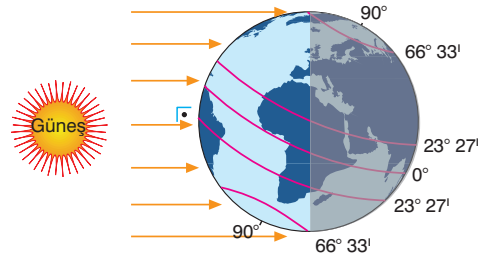
7. Aşağıdaki tabloda aynı boylam üzerinde yer alan beş merkezin 21 Haziran ve 21 Aralık tarihlerindeki gündüz süreleri saat olarak verilmiştir.

Merkezler	21 Haziran	21 Aralık
I	9	15
II	13	11
III	15	9
IV	17	7
V	20	4

Bu merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- A) II. merkez Ekvator'a en yakındır.
 B) I. merkez Güney Yarım Küre'nin orta kuşağında yer almaktadır.
 C) IV. merkez V. merkezin güneyinde yer alır.
 D) I. ve III. merkezlerin yarım küreleri farklı, ancak enlem dereceleri aynıdır.
 E) 21 Haziran tarihinde güneş ışınları V. merkeze, diğerlerinden daha büyük açıyla düşer.

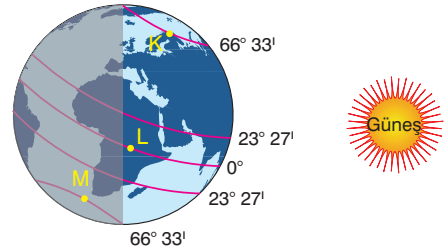
8.

Dünya yukarıdaki şekilde gösterilen konumda iken yeryüzünde aşağıdakilerden hangisi gerçekleşir?

- A) Kuzey Yarım Küre'de yaz gündönümü
 B) Güney Yarım Küre'de sonbahar başlangıcı
 C) Güney Yarım Küre'de ilkbahar başlangıcı
 D) Kuzey Yarım Küre'de en kısa gece
 E) Kuzey Yarım Küre'de kış gündönümü

9.

Dünya yukarıdaki şekilde gösterilen konumdayken, küre üzerinde verilen K, L ve M noktalarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

- A) K noktasında yaşanan gündüz süresi, M noktasında yaşanan gece süresine eşittir.
 B) L ve M noktaları arasındaki bazı bölgelerde kış mevsimi yaşanır.
 C) L noktasında gece ve gündüz uzunlukları birbirine eşittir.
 D) K noktasının kuzeyinde 24 saatten uzun gündüzler yaşanır.
 E) K ve L noktaları arasındaki yerlerde kuzeye gittikçe gece sürekli artar.

İKLİM BİLGİSİ

ATMOSFER VE SICAKLIK - I

1. Aşağıda dört kavrama ait tanımlar verilmiştir.
- Bir bölgede atmosfer olaylarının uzun yıllar boyunca gösterdiği ortalama durumu inceler.
  - Atmosferin sıcaklık ve nem bakımından benzer özellik gösteren geniş parçalarıdır.
  - Çeşitli gazlardan oluşan ve dünyayı çevreleyen tabakadır.
  - Bir bölgede kısa süre içerisinde değişiklik gösteren hava olaylarıdır.

Aşağıdakilerden hangisinin tanımı yukarıda verilmemiştir?

- A) Hava kütlesi
B) Klimatoloji
C) Atmosfer
D) İklim
E) Hava durumu

2. Aşağıdakilerden hangisi, Dünya'nın atmosferle çevrili olmasının sonuçları arasında gösterilemez?

- A) Yerden yansıyan ışınlarla ısınması
B) Günlük sıcaklık farklarının az olması
C) Güneş'ten gelen zararlı ışınların tutulması
D) Gölge yerlerin aydınlık olması
E) Yaz ve kış mevsimlerinin oluşması

3. Tarımsal don uyarısı, şiddetli yağışlar ve fırtınalara ait meteorolojik tahminler, aşağıdaki atmosfer katmanlarından hangisinde yapılır?

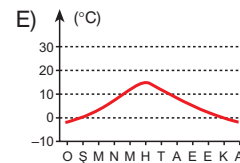
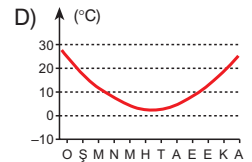
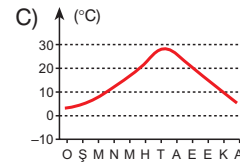
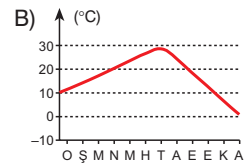
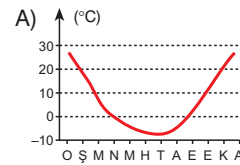
- A) Ekzosfer
B) Mezosfer
C) Stratosfer
D) Troposfer
E) Termosfer

4. Aşağıdakilerden hangisi iklimin insan yaşamına olan etkisine örnek olarak gösterilemez?

- A) And Dağları'ndaki yerleşme sınırının Alp Dağlarından yüksek olması
B) Dünya'da nüfusun büyük bir kısmının orta kuşakta toplanması
C) Sıcak kuşakta ince, soğuk kuşakta ise kalın elbiselerin giyilmesi
D) Kuzey Afrika ve Orta Asya gibi bölgelerde konut yapımında kerpiç kullanılması
E) Dağlık ve engebeli alanlarda kara yolu ve demir yolu ulaşımının tünel ve viyadüklere dayanması

5. Nem, yerden yansıyan enerjinin bir kısmını tutarak yerin ısı kaybını önler. Ayrıca yeryüzünün aşırı ısınmasını engelleyerek sıcaklığı dengeler.

Buna göre, aylık ortalama sıcaklıkları verilen aşağıdaki yerlerden hangisinde nem miktarının daha az olduğu söylenebilir?

ATMOSFER VE SICAKLIK - I

6. Atmosferin Dünya ile birlikte aynı yönde dönmesi, aşağıdakilerden hangisinin oluşmasını engeller?

- A) Meteorların yeryüzüne bütün halinde düşmesini
- B) Dünya ile atmosfer arasında sürtünmeden kaynaklanacak ısınmayı
- C) Günlük sıcaklık farkların artmasını
- D) Güneş ışınlarının tamamının yeryüzüne ulaşmasını
- E) Karbondioksitin oranının yüksek olmasını

7. • Kütle olarak atmosferin az bir kısmını oluşturan, kısa dalga boyuna sahip olmasından dolayı sıcaklığın arttığı katman
• Yıldız kayması olarak bilinen meteorların yandığı ve parçalandığı katman

Yukarıdaki özelliklere sahip atmosfer katmanları, aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Termosfer - Mezozfer
- B) Termosfer - Stratosfer
- C) Stratosfer - Mezozfer
- D) Mezozfer - Troposfer
- E) Stratosfer - Termosfer

8. Sıcaklığın gün içindeki değişimi üzerinde güneş ışınlarının düşme açısı ile nem miktarı etkilidir.

Buna göre, aşağıdaki yerlerin hangisinde günlük sıcaklık farkı daha fazladır?

- A) Deniz kenarlarında
- B) Delta ovalarında
- C) Orta kuşak karalarının iç kesimlerinde
- D) Amazon ormanlarında
- E) Tropikal adalarda

9. Isınma özellikleri nedeniyle karalar denizlere oranla çabuk ve fazla ısınır, çabuk ve fazla soğur.

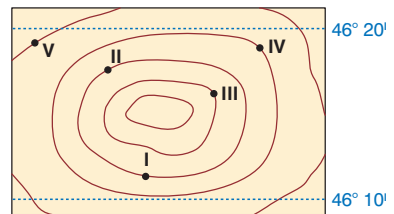
Aşağıdakilerden hangisi, bu duruma örnek gösterilebilir?

- A) İngiltere'nin batı kıyılarından Kanada'nın doğu kıyılarından daha sıcak olması
- B) Güney Avrupa'nın ocak ayı sıcaklık ortalamasının Kuzey Avrupa'dan fazla olması
- C) Ekvatorial bölgedeki dağlarda kalıcı kar bulunması
- D) Amazon Havzası'nda sıcaklık ortalamasının yüksek olması
- E) Orta Asya'daki sıcaklık farklarının Doğu Asya kıyılarından fazla olması

10. Kış mevsiminde havanın bulutsuz olduğu gecelerin bulutlu gecelere göre daha soğuk geçmesi, aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Güneşten az enerji gelmesi
- B) Soğuk rüzgârların etkili olması
- C) Mutlak nemin fazla olması
- D) Işıma yoluyla yerin ısı kaybının fazla olması
- E) Yükselici hava hareketlerinin olması

11.

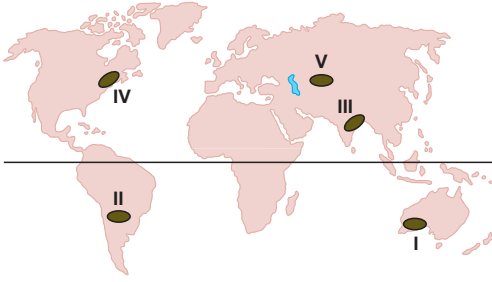
Yukarıda enlem derecesi verilen bir yöredeki dağın numaralanmış yamaçlarından hangisinin bakı etkisine bağlı olarak diğer yerlerden daha fazla ısınması beklenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

İKLİM BİLGİSİ

SICAKLIK - II

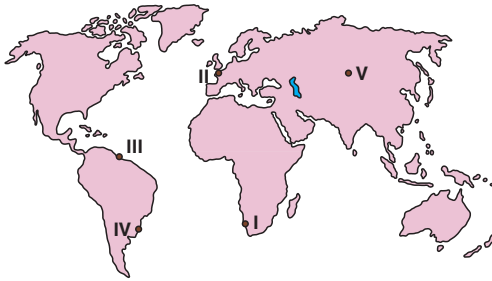
1. Yeryüzünde yıllık sıcaklık farklarının az ya da çok olmasını belirleyen faktörler, güneş ışınlarının yıl içerisinde düşme açısındaki değişim ve nem miktarıdır.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen yerlerin hangisinde yıllık sıcaklık farkının **daha fazla** olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Yeryüzünde sıcaklık ortalamaları Ekvator'dan kutuplara ve kıyı kesimlerden karaların iç kesimlerine doğru gidildikçe azalır.

Haritada numaralandırılmış yerlerden hangilerinin yıllık ortalama sıcaklıkları arasındaki fark, yukarıda anlatılan durumlardan farklı bir nedene bağlıdır?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) III ve IV

3. Aşağıdakilerden hangisi ile sıcaklık arasında bir ilişki **kurulamaz**?

- A) Muson Asyası'nda rüzgârların yazın denizden karaya doğru esmesi
B) Ekvatorial bölgede yükselici hava hareketlerinin etkili olması
C) Orta Doğu ülkelerinin yeraltı kaynakları bakımından zengin olması
D) Alçak enlemlerde yerleşim yerlerinin yükseklerde kurulması
E) Yüksek enlemlerde havadaki nemin çok az olması

4. Aşağıdaki kıyıların hangisindeki sıcaklık değerleri üzerinde okyanus akıntılarının etkisi **yoktur**?

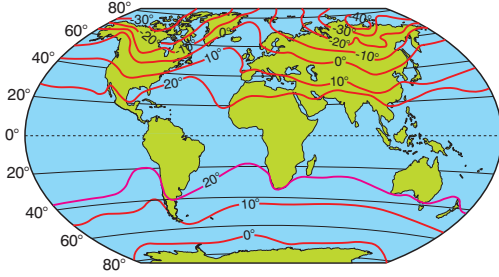
- A) Kuzeybatı Avrupa kıyıları
B) Güney Afrika kıyıları
C) İtalya kıyıları
D) Japonya kıyıları
E) Kanada kıyıları

5. Aşağıdakilerden hangisi sıcaklığın, yükseltiye bağlı olarak değiştiğini kanıtlar?

- A) Karadeniz'in tuzluluk oranının, Kızıldeniz'inkinden az olması
B) Dünya'nın en sıcak yerlerinin dönenceler civarındaki kara içleri olması
C) Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe sıcaklığın azalması
D) Dağ yamacı boyunca ağaçların geniş yapraklı ve iğne yapraklı kuşaklar oluşturması
E) Yüksek enlemlerde güneş ışınlarının yere düşme açısının küçük olması

SICAKLIK - II

6. Aşağıda Dünya ocak ayı indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

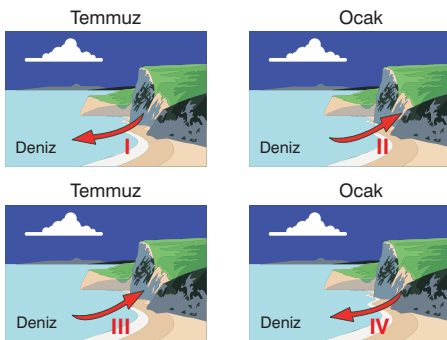
Ocak ayında **en düşük** sıcaklıkların Kuzey Yarımküre'de kara içlerinde görülmesinde;

- I. güneş ışınlarının düşme açısı
- II. karasallık
- III. yükselti
- IV. okyanus akıntıları

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

7.

Yazın karalar sıcak, denizler serinken, kışın karalar soğuk, denizler ılıktır.

Buna göre, Kuzey Yarımküre'de yer alan bir yörede, yukarıdaki şekillerde esiş yönü ve ortamı gösterilen rüzgârlardan hangileri sıcaklığı artırır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

8. Aşağıdaki tabloda beş merkezin aynı anda ölçülen gerçek ve indirgenmiş sıcaklıkları verilmiştir.

	Gerçek sıcaklık (°C)	İndirgenmiş sıcaklık (°C)
I	-4	16
II	4	8
III	21	23
IV	18	24
V	6	13

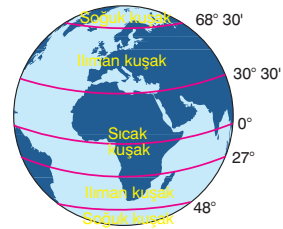
Buna göre, hangi merkezler arasındaki yükselti farkı **daha fazladır**?

- A) I ve III   B) I ve IV   C) II ve III
D) III ve IV   E) IV ve V

9. Bir merkezin gerçek ve indirgenmiş sıcaklığına bakılarak o merkezle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

- A) Denize uzaklığına   B) Enlemine
C) Bakı durumuna   D) Yarımküresine
E) Yükseltisine

10.

Yukarıdaki şekilde gösterilen sıcaklık kuşaklarının yarımkürelerde farklı olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi **yoktur**?

- A) Okyanus akıntılarının
B) Denizlerin oranının
C) Nem miktarının
D) Güneş ışınlarının düşme açısının
E) Karaların yüz ölçümünün

İKLİM BİLGİSİ

BASINÇ VE RÜZGÂRLAR

1. Aşağıdakilerden hangisi yüksek basınç alanlarında görülen özelliklerden biri **değildir**?

- A) Yükselici hava hareketleri etkilidir.
- B) Bulutluluk oranı azdır.
- C) Yatay yönlü hava hareketleri merkezden çevreye doğrudur.
- D) Yağış miktarı azdır.
- E) Havanın yoğunluğu fazladır.

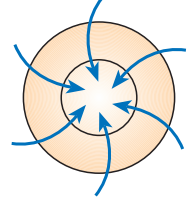
2. Aşağıdakilerden hangisinin, basıncın yeryüzünde dağılışına olan etkisi **daha azdır**?

- A) Ekvator'dan kutuplara doğru yer çekiminin artmasının
- B) Bitki örtülerinin kuşaklar oluşturmasının
- C) Kara ve deniz dağılışının her iki yarımkürede farklılık göstermesinin
- D) Dünya'nın eksenini etrafında dönmesinin
- E) Sıcaklığın gün içinde değişmesinin

3. Sıcaklığın yüksek olduğu bir ortamda, yüksek basınç şartlarının görülmesi, aşağıdakilerden hangisinin kanıtıdır?

- A) Nemin basıncı azalttığı
- B) Yükseltinin fazla olduğunun
- C) Dinamik alçalıcı hava hareketlerinin olduğunun
- D) Sıcaklıkla basıncın ters orantılı olduğunun
- E) Yaz mevsimi boyunca basınç değerlerinin düşük olduğunun

4. Yandaki şekilde oklar bir basınç merkezindeki rüzgârların esiş yönünü göstermektedir.

Bu basınç merkezinin özelliği ve bulunduğu yarımkürede aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Alçak basınç - Kuzey Yarımküre
- B) Yüksek basınç - Güney Yarımküre
- C) Alçak basınç - Ekvator
- D) Yüksek basınç - Kuzey Yarımküre
- E) Alçak basınç - Güney Yarımküre

5.

Merkezler	Basınç değerleri (mb)
K	1025
L	992
M	1003
N	1017

Diğer koşulların eşit olduğu varsayıldığında, hangi merkezler arasındaki rüzgârın hızının **daha fazla olduğu söylenebilir?**

- A) K - L
- B) K - M
- C) L - N
- D) L - M
- E) K - N

6. Bir yörede havanın yoğunluğunun hızlı bir şekilde artması, öncelikle aşağıdakilerden hangisinin oluşumuna neden olur?

- A) Yağmur
- B) Rüzgâr
- C) Dolu
- D) Bulut
- E) Sis

BASINÇ VE RÜZGÂRLAR

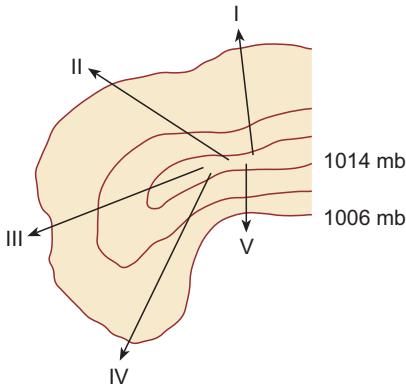
7. Basınç ve basınç merkezlerinin özellikleri ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Gazların yoğunluğunun değişmesi basınç değerlerini değiştirir.
- B) Yükselici hava hareketinin görüldüğü sahalarda basınç değerleri artar.
- C) Geniş kara kütleleri içerisindeki basınç değişimi denizlere göre daha fazladır.
- D) Yıl boyunca termik yüksek basınç alanı durumdaki sahalarda buharlaşma azdır.
- E) Dünya'nın günlük hareketi sonucu 30° ve 60° enlemleri çevresinde dinamik kökenli basınç merkezleri oluşur.

8. Aşağıdakilerden hangisi deniz meltemleri ile yaz musonlarının **ortak** özelliğidir?

- A) Esiş sürelerinin uzun olması
- B) Yağış oluşturmaları
- C) Günlük basınç farkı sonucu oluşmaları
- D) Sıcaklığı düşürmeleri
- E) Etki alanlarının dar olması

9.

Yukarıdaki izobar haritasında numaralanmış oklardan hangisi yönünde esen rüzgârın hızı **daha fazladır**?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Bir merkeze sabah saatlerinde kuzeyden esen rüzgârın, öğle saatlerinde güneyden estiği tespit edilmiştir.

Bu bilgiye göre, merkezle ilgili aşağıdakilerden hangisi **kesinlikle** söylenir?

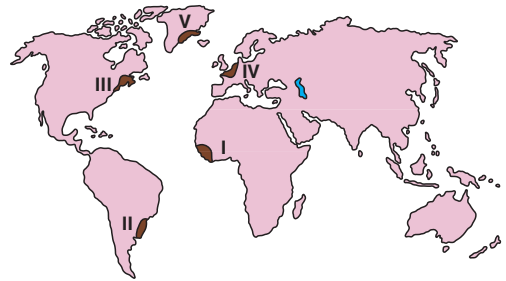
- A) Deniz kıyısında bulunmaktadır.
- B) Ekvator'a yakındır.
- C) Kuzeyi ile olan basınç farkı ortadan kalkmıştır.
- D) Güneyden esen rüzgârlar sıcaklığı arttırmaktadır.
- E) Ortalama yükseltisi fazladır.

11. • Sıcak kuşakta kıtaların doğu kıyılarında etkili olurlar.
- Yıl boyunca yağış bırakırlar.
- Kuzey Yarım Küre'de kuzeydoğudan, Güney Yarım Küre'de güneydoğudan eserler.
- Dinamik yüksek basınç alanlarından termik alçak basınç alanlarına doğru eserler.

Yukarıda bazı özellikleri verilen rüzgâr aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Muson
- B) Alize
- C) Kutup rüzgârları
- D) Meltem
- E) Batı rüzgârları

12.

Yukarıdaki haritada işaretli merkezlerden hangisi, batı rüzgârlarının etkisiyle yıl boyunca yağış alır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

İKLİM BİLGİSİ

NEM VE YAĞIŞ

1. Bir hava kütleinin belli bir sıcaklıkta taşıyabileceği en fazla nem miktarına maksimum nem denir.

Buna göre maksimum nemin artması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Yükseltinin artmasına
B) Enlem derecesinin artmasına
C) Buharlaşma şiddetinin azalmasına
D) Yağış miktarının azalmasına
E) Sıcaklığın artmasına

2. Aşağıdaki tabloda beş merkezde havanın taşıyabileceği en fazla su buharı ile havada bulunan mevcut su buharı miktarları gösterilmiştir.

Merkez	Havanın taşıyabileceği en fazla su buharı (g/m ³)	Havadaki mevcut su buharı miktarı (g/m ³)
K	8	7
L	13	8
M	11	9
N	19	8
P	25	18

Bu merkezlerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Bağıl nem en yüksek K merkezindedir.
B) Nem açığı en fazla N merkezindedir.
C) M merkezinin sıcaklığı L'den fazladır.
D) Havadaki su buharı en az K, en fazla P merkezindedir.
E) P merkezinin nem taşıma kapasitesi daha fazladır.

3. **Havadaki nem miktarı,**

- I. soğuk akıntılardan sıcak akıntılara doğru,
II. dağların zirvesinden yamaçlarına doğru,
III. kutuplardan 60° enlemlerine doğru

gidildikçe nasıl bir değişme gösterir?

	I	II	III
A) Artar	Artar	Azalır	Artar
B) Azalır	Azalır	Azalır	Artar
C) Artar	Artar	Artar	Azalır
D) Artar	Azalır	Azalır	Azalır
E) Artar	Artar	Artar	Artar

4. **Aşağıdaki yerlerin iklim özellikleri göz önüne alındığında, hangisinde bağıl nemin en düşük olması beklenir?**

- A) Amazon Havzası
B) Güneydoğu Asya
C) Kuzey Afrika
D) Batı Avrupa
E) Orta Afrika

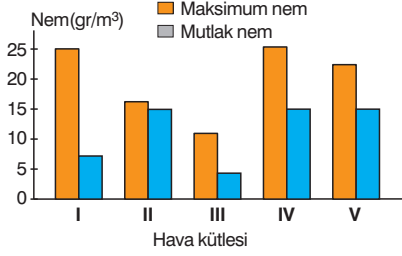
5. • Farklı sıcaklıktaki iki hava kütleinin temasında sıcak havanın daha soğuk bir yüzeyde olması
• Yamaç boyunca yükselen nemli havanın sıcaklığının düşmesi
• Soğuk havanın daha sıcak olan su yüzeyinden geçmesi

Yukarıda verilen durumlarda aşağıdaki yoğunlaşma ürünlerinden hangisi oluşur?

- A) Sis
B) Bulut
C) Yağış
D) Çiy
E) Kırç

NEM VE YAĞIŞ

6. Bağıl nem, havadaki mutlak nemin maksimum neme olan oranlanmasıyla bulunur.

Buna göre, yukarıdaki grafikte mutlak ve maksimum nem değerleri verilen beş hava külesinden hangisinde bağıl nem oranı **daha fazladır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

Yukarıdaki şekilde orografik yağış oluşumu gösterilmiştir.

Buna göre,

- I. deniz meltemi
II. fön rüzgârı
III. batı rüzgârları
IV. yaz musonu

hangilerinin orografik yağışların oluşumunda **daha etkili olduğu** söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. Aşağıdakilerden hangisinin sonucunda bir yerde bağıl nemin artması beklenir?

- A) Bulutluluğun azalması
B) Hava sıcaklığının azalması
C) Havanın nem taşıma kapasitesinin artması
D) Basınç değerlerinin yükselmesi
E) Rüzgârın şiddetini azaltması

9. Çiy oluşumları için aşağıdakilerden hangisi **söylenemez?**

- A) Genellikle ilkbahar ve yaz aylarında sabah vakitleri oluşur.
B) Su buharının 0 °C'nin üzerinde yoğunlaşmasıyla oluşur.
C) Su damlacıklarının yağmur şeklinde yağmasıyla oluşur.
D) Nemli bölgelerde yaygın olarak oluşur.
E) Gündüz sıcak, gece ise durgun hava koşullarında oluşumu yaygındır.

10. Konveksiyonel yağışlar Ekvatorial bölgede yıl boyunca oluşurken, orta enlemlerdeki karalarda genellikle ilkbahar ve yaz aylarında oluşmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Farklı karakterli hava kütlelerinin karşılaşmasıyla
B) Yükselici hava hareketlerinin görülmesiyle
C) Yükseldikçe nem miktarının azalmasıyla
D) Orta enlemlerde sıcaklık farklarının Ekvatorial bölgeden fazla olmasıyla
E) Ekvator'dan uzaklaştıkça gündüz süresinin uzamasıyla

İKLİM BİLGİSİ

İKLİM TİPLERİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ - I

1. En geniş yayılış alanı Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya'nın kuzeyi olan, ladin, köknar, sarıçam ve karaçam gibi soğuğa dayanıklı türlerin oluşturduğu bitki örtüsü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Maki
B) Karma ormanlar
C) Tundra
D) Tayga
E) Muson ormanları

2. 1. Ekvatorial iklim
2. Akdeniz iklimi
3. Tundra iklimi

Yukarıdaki iklim tipleri aşağıdakilerden hangisine göre sıralanmamıştır?

A) Yıllık sıcaklık farkı az olandan fazla olana
B) Yağış miktarı fazla olandan az olana
C) Bitki örtüsü gür olandan zayıf olana
D) Görüldüğü bölgelerin enlemi alçaktan yüksek olana
E) Bulutluluk oranı az olandan fazla olana

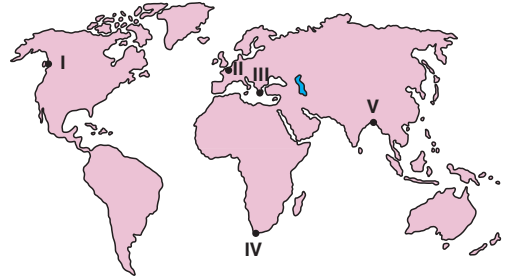
3. Yeryüzünde bitkilerin orman, çalı, çayır ve ot şeklinde türler oluşturmasında, aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

A) Sıcaklık değerlerinin
B) Yağış rejiminin
C) Yağış miktarının
D) Yağış oluşum şeklinin
E) Toprak yapısının

4. Aşağıdaki çöllerden hangisinin oluşumu diğer dördünden farklıdır?

A) Büyük Sahra Çölü
B) Kalahari Çölü
C) Taklamakan Çölü
D) Arizona Çölü
E) Gibson Çölü

- 5.

Yukarıdaki haritada, işaretli yerlerden hangilerinde yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı iklim koşulları yaşanır?

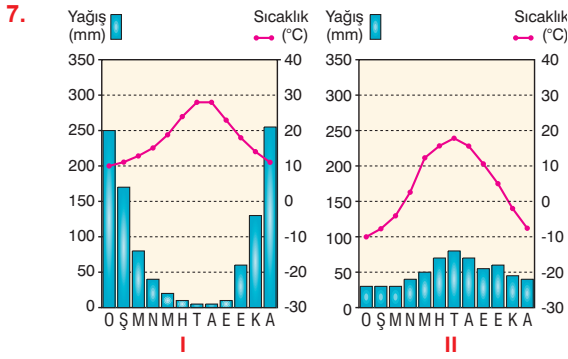
A) I ve III
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV
E) IV ve V

6. Aşağıdakilerden hangisi okyanusal iklimin görüldüğü yerlerin bir özelliği değildir?

A) Sonbahar aylarının ilkbahara göre daha yağışlı olması
B) Güneşlenme süresinin fazla olması
C) Yamaç ve cephe yağışlarının etkili olması
D) Mevsimlik sıcaklık farklarının az olması
E) Karla örtülü gün sayısının az olması

İKLİM TİPLERİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ - I

Yukarıda yıllık sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim tipleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II
A) Step	Ilıman okyanus
B) Akdeniz	Karasal
C) Ilıman okyanus	Step
D) Akdeniz	Ilıman okyanus
E) Savan	Muson

8. • Yıllık sıcaklık ortalaması 20 °C'nin üzerindedir.
• Yazları yağışlı, kışları kuraktır.
• Bitki örtüsünü uzun boylu otlar ile galeri ormanları oluşturur.

Yukarıda hangi iklim tipinden söz edilmektedir?

- A) Muson B) Akdeniz C) Ekvatorial
D) Step E) Savan

9. Savan iklimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yıllık sıcaklık farkı azdır.
B) Konveksiyonel yağışlar etkili olmaktadır.
C) Doğal bitki örtüsü uzun boylu otlardan oluşmaktadır.
D) 0° - 10° enlemleri arasında görülmektedir.
E) Sıcaklığın arttığı dönemde yağışlar azalır.

Yukarıdaki haritada taralı olarak verilen yerlerin iklim özellikleri göz önüne alındığında, hangisinde günlük sıcaklık farkı en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. And Dağları'nda 2000 metre civarında yetişen bir bitkinin Kayalık Dağları'nda deniz seviyesinde yetişmesi, bitkilerin yeryüzüne dağılımında aşağıdakilerden hangisini örnekler?

- A) Enlem etkisini
B) Denize göre konumu
C) Dağların uzanışını
D) Yağış rejimini
E) Bakı faktörünü

12. Güneydoğu Asya'nın bol yağış almasında;

- I. alçalıcı hava hareketleri,
II. yaz musonları,
III. gür bitki örtüsü,
IV. denize paralel uzanan dağ sıraları

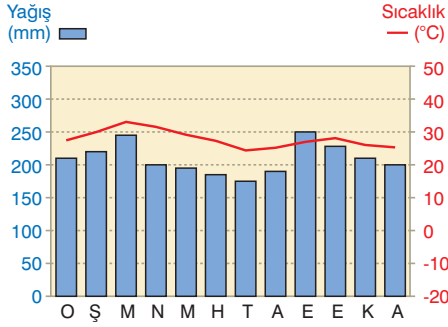
faktörlerinden hangileri etkilidir?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) III ve IV

İKLİM BİLGİSİ

İKLİM TİPLERİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ - II

1.

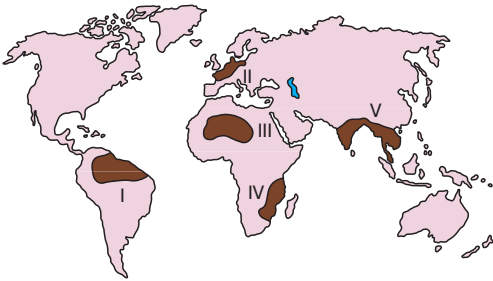

Yukarıda bir merkezin aylık ortalama sıcaklık ve yağış grafiği gösterilmiştir.

Bu merkezle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Sıcaklık artışıyla yağış artışı aynı dönemlerde gerçekleşir.
- B) Yıllık yağış miktarı 2000 mm'nin üzerindedir.
- C) Doğal bitki örtüsü ormandır.
- D) Yağış rejimi düzenlidir.
- E) Yıllık ve günlük sıcaklık farkları fazladır.

2.

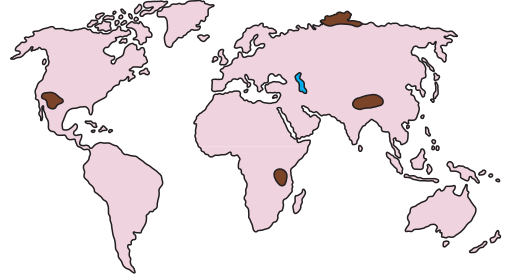

- Yaz dönemi boyunca yağış alır.
- Kimyasal çözünme etkilidir.
- Belli dönemlerde sel ve su baskınları yaşanır.
- Bitki örtüsü geniş yapraklı ağaçlardan oluşur.

Yukarıda bazı özellikleri verilen bölge, haritada kaç numara ile gösterilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3.

Yukarıdaki haritada aşağıdaki iklim tiplerinden hangisinin hakim olduğu bölge gösterilmemiştir?

- A) Yüksek dağ iklimi
- B) Savan iklimi
- C) Muson iklimi
- D) Çöl iklimi
- E) Tundra iklimi

4.

Kısa boylu ağaçların oluşturduğu bitki topluluğuna çalı formasyonu denir.

Buna göre, aşağıdaki iklim tiplerinden hangisinde çalı formasyonu daha yaygındır?

- A) Muson iklimi
- B) Tundra iklimi
- C) Savan iklimi
- D) Ekvatorial iklim
- E) Akdeniz iklimi

5.

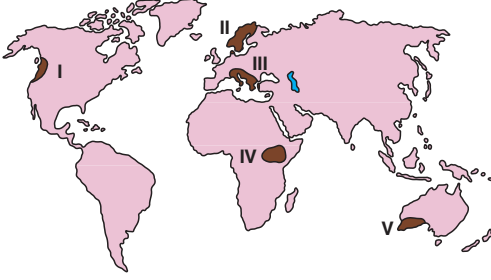
Yağış, sıcaklık ve toprak şartlarının elverişli, yetiştirme devresinin uzun olduğu yerlerde bitki örtüsü ağaç formasyonundan oluşur.

Aşağıdaki iklim tiplerinden hangisinde ağaç formasyonu yaygındır?

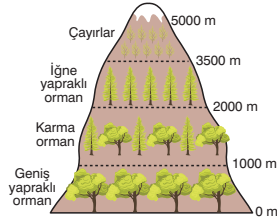
- A) Savan
- B) Muson
- C) Step
- D) Tundra
- E) Akdeniz

İKLİM TİPLERİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ - II

6.

Yandaki şekilde bitki örtüsünün dağılışı gösterilen bir dağ, yukarıdaki haritada numaralandırılan alanların hangisinde yer alır?

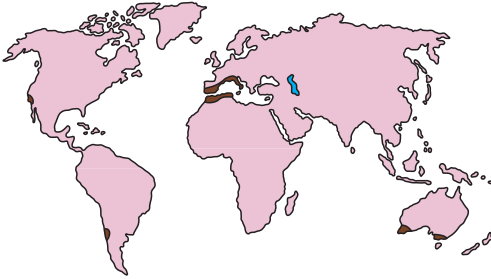

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki ülkelerden hangisinde ılıman okyanus iklimi görülmez?

- A) İngiltere B) Fransa C) ABD
D) Yeni Zelanda E) Bangladeş

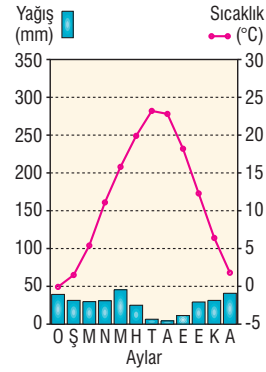
8.

Yukarıdaki haritada koyu renkle gösterilen alanlarda yetişen doğal bitki örtüsü, Türkiye'de aşağıdakilerden hangisinde yaygın olarak görülür?

- A) Doğu Karadeniz kıyıları
B) Menteşe Yöresi
C) Göller Yöresi
D) Ergene Havzası
E) Erzurum-Kars Yöresi

9.

Yukarıdaki sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim tipinin doğal bitki örtüsü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savan B) Tundra C) Maki
D) Step E) Tayga

10. Aşağıdakilerden hangisi bitki örtüsünün dağılışını etkileyen biyolojik faktörlere örnek gösterilebilir?

- A) Soğuk iklim bölgelerinde çam türü ağaçların yaygın olması
B) Yağışlı bölgelerde gür bitki topluluklarının görülmesi
C) Çöllerde kurakçıl ve seyrek bazı ot ve çalılara rastlanması
D) Dağların denize dönük yamaçlarında bitki örtüsünün gür olması
E) Asit yağmurları ile ormanların tahrip olması

11. I. Savan

II. Akdeniz

III. Muson

IV. Ekvatorial

Yukarıdaki iklim bölgelerinden hangilerinin yağış rejimlerinin benzer olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

İKLİM BİLGİSİ

TÜRKİYE'NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ - I

1. Türkiye'de sıcaklığın dağılışında yükseltinin etkili olduğuna, aşağıdakilerden hangisi kant olarak gösterilemez?

- A) Diyarbakır'ın kış sıcaklığının Adana'dan düşük olması
- B) Erzurum'da karlı-donlu gün sayısının Balıkesir'den fazla olması
- C) Bursa Ovası'na yağmur yağarken Uludağ'a kar yağması
- D) Bazı dağlarda kalıcı karların bulunması
- E) Doğu Karadeniz Dağları'nın güneye bakan yamaçlarında güneşlenme süresinin kuzey yamaçlarından fazla olması

2. Aşağıda belirtilen merkezlerden hangisinde günlük ve yıllık sıcaklık farkları diğerlerinden daha azdır?

- A) Van
- B) Hakkari
- C) Ağrı
- D) Kars
- E) Erzurum

3. Boğaz kıyısında yer almalarına rağmen Çanak-kale'de hakim rüzgâr yönü daha çok kuzeydoğu-güneybatı, İstanbul'da ise kuzey-güneydir.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisinin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) Deniz suyu sıcaklıklarının
- B) Boğazlardaki akıntılarının yönlerinin
- C) Basınç farklarının
- D) Boğazların geniş yönünün
- E) Basınç merkezlerinin konumunun

4. Isınan hava hafif olduğu için yükselir ve soğur, fakat bazen bu olay normal seyrinin dışına çıkarak sıcak hava yükselirken kendinden daha sıcak bir hava kütle ile karşılaşır. Sıcaklık terselmesi adı verilen olan ülkemizde genellikle vadilerde ve çevresine göre çukur alanlarda kış mevsiminde ortaya çıkarak hava kirlenmesine yol açar.

Bu olaya aşağıdaki illerin hangisinde daha az rastlanır?

- A) Erzurum
- B) Sinop
- C) Malatya
- D) Ankara
- E) Kayseri

5. Kırağı, havadaki su buharının 0°C'nin altındaki sıcaklıklarda cisimler üzerinde buz kristalleri şeklinde yoğunlaşmasıyla oluşur.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinde kırağı oluşumu daha az görülür?

- A) Konya
- B) Edirne
- C) Hatay
- D) Sivas
- E) Kayseri

6.

Kayseri'den yukarıdaki haritada gösterilen illerden hangisine gidildiğinde, bağıl nem oranının azaldığı ve güneşlenme süresinin arttığı söylenebilir?

- A) Bursa
- B) Antalya
- C) Şanlıurfa
- D) Rize
- E) Hakkari

TÜRKİYE'NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ - I

7. Türkiye'nin en az yağış alan yöreleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Menteşe Yöresi
- B) Tuz Gölü çevresi
- C) Malatya-Elazığ Havzası
- D) Iğdır Ovası
- E) Ceylanpınar Ovası

8. Türkiye'de en düşük ve en yüksek sıcaklıklar arasındaki fark kış mevsiminde yaz mevsimine oranla daha fazladır.

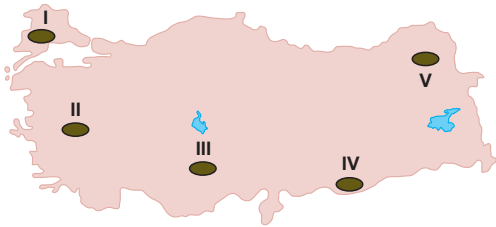
Bu durum üzerinde;

- I. enlem
- II. nemlilik
- III. orta kuşakta yer alma
- IV. yükselti

özelliklerinden hangileri daha belirleyicidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9. Bağıl nem sıcaklıkla ters, yükseltiyle doğru orantılıdır.

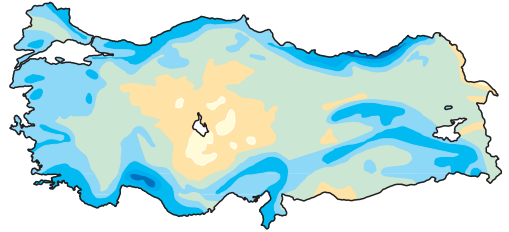
Buna göre, haritada numaralaralandırılan yerlerin hangisinde yaz mevsiminde bağıl nemin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de nemin sıcaklık üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilemez?

- A) İç bölgelerde en sıcak ayın temmuz, kıyı bölgelerde ise ağustos olması
- B) Adana'da yıllık sıcaklık ortalamasının Tranzon'dan fazla olması
- C) Ocak ayında Samsun'un Konya'dan daha sıcak olması
- D) İstanbul'da karla örtülü gün sayısının Bolu'dan az olması
- E) Rize'de yıllık sıcaklık farkının Hakkari'den daha az olması

11.

Türkiye'de yağış dağılışı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Kıyı bölgelerde yağış miktarı iç bölgelere göre fazladır.
- B) Yüksek yerler çevrelerine göre daha yağışlıdır.
- C) Yağış miktarı enleme göre değişiklik gösterir.
- D) Çevresine göre alçak olan bölgelerde yağış miktarı azdır.
- E) Yağış miktarının en az olduğu yerler Tuz Gölü çevresidir.

İKLİM BİLGİSİ

TÜRKİYE’NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ - II

1.

Merkez	Sıcaklık (°C)
İzmir	17,5
Van	8,8
Kayseri	10,8

Yukarıdaki tabloda verilen merkezlerin sıcaklıklarının farklı olmasında;

- I. enlem
- II. yükselti
- III. denize göre konum

faktörlerinden hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

2. Türkiye’de kıyı kesimlerle iç kesimler arasında iklim özellikleri büyük farklılıklar gösterirken Kıyı Ege’de bu farklılıklar daha azdır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kırıklı yer yapısının yaygın olması
- B) Kış yağışlarının etkili olması
- C) Sıcak su kaynaklarının bol olması
- D) Dağların denize dik uzanması
- E) Bitki örtüsünün maki olması

3. Aşağıdaki bitkilerden hangisi maki grubu içerisinde yer almaz?

- A) Sedir
- B) Defne
- C) Zakkum
- D) Keçiboynuzu
- E) Kocayemiş

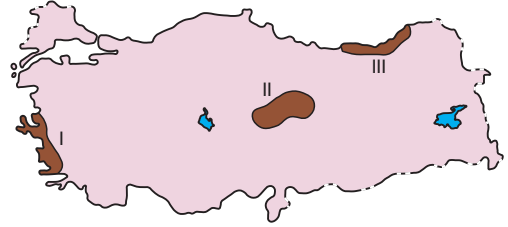
4. İstanbul’da karla örtülü gün sayısının Antalya’da **daha fazla** olmasında;

- I. yükselti
- II. enlem
- III. denizden uzaklık

faktörlerinden hangilerinin etkisi **yoktur**?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

5.

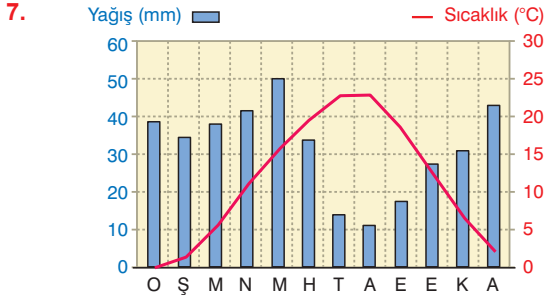
Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli yörelerde oluşum yönünden **en fazla** görülen yağış türleri, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) Orografik	Konveksiyonel	Cephe
B) Cephe	Orografik	Konveksiyonel
C) Konveksiyonel	Orografik	Cephe
D) Cephe	Konveksiyonel	Orografik
E) Konveksiyonel	Cephe	Orografik

6. Aşağıdakilerden hangisi, yaz mevsiminde etkili olduğu zamanlarda Türkiye’de çöl sıcaklarının yaşanmasında neden olan alçak basınç alanıdır?

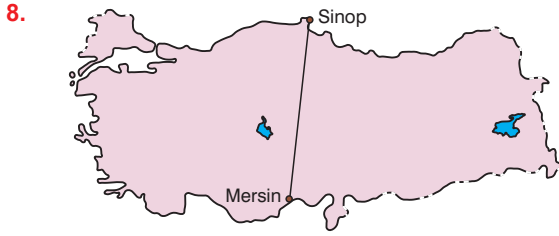
- A) Basra
- B) Sibiryaya
- C) İzlanda
- D) Asor
- E) Aleut

TÜRKİYE’NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ - II

Yukarıdaki şekilde yağışın mevsimlere dağılımı verilen il aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rize   B) Kars   C) Ankara
D) Muğla   E) Şanlıurfa

Yukarıdaki haritada gösterilen Sinop ile Mersin arasındaki doğrultuda aşağıdaki bitki türlerinden hangisine **rastlanmaz**?

- A) Meşe   B) Sedir   C) Geven
D) Kayın   E) Sığla

9. Aşağıda verilen yöre ve endemik bitki eşleştirmelerinden hangisi **yanlıştır**?

Yöre	Endemik bitki
A) Göller Yöresi	Kasnak meşesi
B) Biga Yöresi	Kazdağı köknarı
C) Teke Yöresi	Datça hurması
D) Yozgat Yöresi	Istıranca meşesi
E) Köyceğiz Yöresi	Sığla

10. Aşağıdaki tabloda K, L ve M kentlerinin ocak ve temmuz ayı sıcaklıkları ile yıllık yağış miktarları verilmiştir.

	Ocak (C°)	Temmuz (C°)	Yıllık yağış miktarı (mm)
K	9,6	28,5	1088
L	5,9	32,2	434
M	- 0,2	23,6	312

Buna göre K, L ve M kentleri aşağıdakilerden hangisinde **doğru** olarak verilmiştir?

	K	L	M
A) Şanlıurfa	Konya	Antalya	
B) Antalya	Konya	Şanlıurfa	
C) Konya	Antalya	Şanlıurfa	
D) Şanlıurfa	Antalya	Konya	
E) Antalya	Şanlıurfa	Konya	

11. I. Makiler; Marmara kıyılarında 300 - 400 metre, Ege kıyılarında 500 - 600 metre, Akdeniz kıyılarında ise 700 - 800 metre yükseltiye kadar çıkabilmektedir.
- II. Doğu Karadeniz dağlarında deniz seviyesinden itibaren orman örtüsü geniş yapraklı, karışık yapraklı ve iğne yapraklı olmak üzere kuşaklar oluşturmuştur.

Türkiye’de bitki örtüsünün dağılımı ile ilgili yukarıda belirtilen durumlar üzerinde etkili faktörler, aşağıdakilerden hangisinde **doğru** olarak verilmiştir?

I	II
A) Karasallık	Yükselti
B) Enlem	Nem
C) Enlem	Yükselti
D) Yükselti	Denizellik
E) Nem	Karasallık

YERİN ŞEKİLLENMESİ

YER'İN YAPISI VE OLUŞUMU - KAYAÇLAR

1.

Yukarıdaki görsele göre, Yer'in yapısı ve katmanlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez?**

- A) Çekirdeğin yoğunluğu yer kabuğunun yoğunluğundan fazladır.
- B) Mantonun üst kısmındaki maddeler akışkan özellik gösterir.
- C) Yer'in merkezine doğru yoğunluk, sıcaklık ve basınç artmaktadır.
- D) Yer kabuğu, kalınlığı en az olan katmandır.
- E) Sıcaklığın en fazla olduğu katman mantodur.

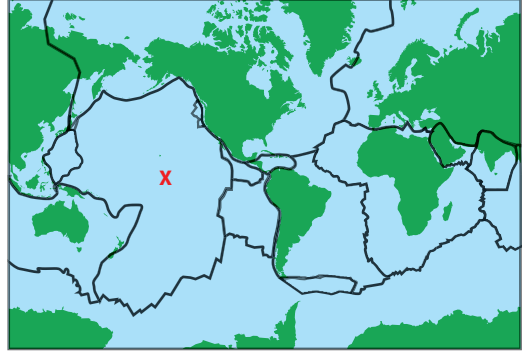
2.

Üçüncü zamanın miyosen devrinde Anadolu'da tropikal kökenli ağaçlar ile bataklıklardaki bitki kalıntılarının deniz ve göl tabanlarında havasız ortamda kalmasıyla aşağıdakilerden hangisi oluşmuştur?

- A) Graben sahaları
- B) Linyit yatakları
- C) Yer altı mağaraları
- D) Kurşun, pirit ve krom yatakları
- E) Jeotermal kaynaklar

3.

Levha tektoniği teorisine göre yer kabuğu çok sayıda levhadan oluşmaktadır.

Buna göre, yukarıdaki haritada X ile belirtilen levha aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güney Amerika Levhası
- B) Filipin Levhası
- C) Pasifik Levhası
- D) Avustralya Levhası
- E) Antarktik Levhası

4.

Yer kabuğu hareketleriyle birbirine yaklaşan levhaların çarpışma alanları ve levhaların birbirinden uzaklaşmasıyla beliren yarıлма yerleri, yer kabuğunun zayıf direnç alanlarıdır.

Buna göre, yer kabuğunun zayıf direnç alanlarında;

- I. Depremler
- II. Volkanik faaliyetler
- III. Taş kömürü yatakları

gibi oluşumlardan hangilerine **rastlanmaz?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

YER'İN YAPISI VE OLUŞUMU - KAYAÇLAR

5. Aşağıda verilenlerden hangisi diğer dördünden farklı bir jeolojik zamanda meydana gelmiştir?

- A) Petrol, linyit ve tuz yatakları
- B) Kuzey Anadolu ve Toros Dağları
- C) Atlas ve Hint okyanusları
- D) Himalaya Dağları
- E) İstanbul ve Çanakkale boğazları

6. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de bazı yerlerin I. Jeolojik devirde oluştuğuna kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yüksek sıra dağların bulunması
- B) Fay hatlarının yaygın olması
- C) İç bölgelerde platoların geniş yer tutması
- D) Zonguldak'ta taşkömürü yataklarının bulunması
- E) Güneydoğu Anadolu'da petrol yataklarının bulunması

7. I. Alp kıvrımlarının oluşumu
II. Kıtaların çekirdek kısımlarının oluşumu
III. Hersinyen ve Kaledoniyen sıradağlarının oluşumu

Yeryüzünde meydana gelen yukarıdaki oluşumlar eskiden yeniye doğru aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) I, II, III
- B) I, III, II
- C) II, I, III
- D) II, III, I
- E) III, I, II

8. Kayaçlar oluşumlarına göre püskürük, tortul ve metamorfik olmak üzere üç gruba ayrılır.

Aşağıdaki kayaçlardan hangisi diğerlerinden farklı bir grupta yer alır?

- A) Diyorit
- B) Kalker
- C) jips
- D) Kaya tuzu
- E) Sileks

9. Suların bünyesinde bulunan maddelerin zamanla çökmesi ile aşağıdaki kayaç türlerinden hangisi oluşur?

- A) İç püskürük
- B) Metamorfik
- C) Organik tortul
- D) Kimyasal tortul
- E) Mekanik tortul

10. Magmanın volkanik faaliyetler sonucu yeryüzüne çıkmasıyla dış püskürük kayaçlar oluşur.

Aşağıdakilerden hangisi dış püskürük kayadır?

- A) Kömür
- B) Linyit
- C) Kaya tuzu
- D) Jips
- E) Andezit

11. Tortul kayaçların en önemli özelliği, oluştukları dönemlere ait bitki ve hayvan kalıntıları olan fosillere sahip olmalarıdır.

Aşağıdaki kayaçlardan hangisi bu tür bir özelliğe sahip değildir?

- A) Mermer
- B) Kalker
- C) Kil taşı
- D) Granit
- E) Mercan kaya

YERİN ŞEKİLLENMESİ

İÇ KUVVETLER - I

1. Anadolu toprakları III. zaman sonlarında penep-len halinde iken IV. zaman başlarında toptan yük-selmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu olayla ilişkilendi-rilemez?

- A) Kıvrımlı dağların oluşması
B) Yüksek düzlüklerin bulunması
C) Hidroelektrik potansiyelin yüksek olması
D) Dağlık ve engebeli olması
E) Akarsu rejimlerinin düzensiz olması

2. **Aşağıdakilerden hangisi iç kuvvetlerin meydana getirdiği yüzey şekillerinden değildir?**

- A) Nemrut Kalderası
B) Aydın Dağları
C) Pamukkale Travertenleri
D) Gediz Grabeni
E) Toros Dağları

3. **Dış kuvvetler tarafından deniz ve okyanus ta-banlarında biriken ve esnekliğini kaybetmiş sert yapıdaki tortul kütlelerin, magmadaki akın-tıların hareket ettirdiği levhalar tarafından sıkıştırılarak çökmesi ile aşağıdakilerden hangi-si oluşur?**

- A) Senklinal B) Horst C) Antiklinal
D) Graben E) Krater

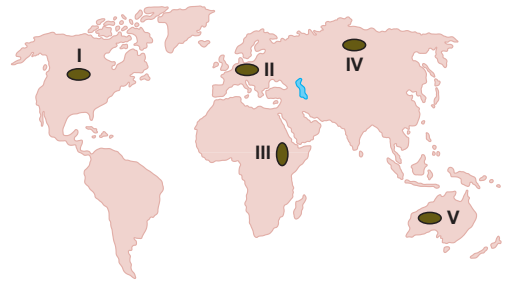
4. **Aşağıdakilerden hangisi epirojenez sonucun-da ortaya çıkan durumlardan biri değildir?**

- A) Kara ve deniz oranlarının değişmesi
B) Akarsuların canlanması
C) Kıyı taraçalarının oluşması
D) Karların yükseltisinin artması
E) Levhaların yatay yönlü hareket etmesi

5. **Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'deki yer şekillerinin günümüzde de değişikliğe uğra-masında etkili olduğu söylenemez?**

- A) Epirojenez B) Volkanizma
C) Akarsu aşındırması D) Heyelan
E) Dalga ve akıntılar

6. Yer kabuğunda ilk zamanlarda oluşmuş araziler-de ve fay hatlarına uzak merkezlerde depremsel-lik azdır.

Yukarıdaki haritada numaralanmış yerlerden hangisi bu tür yerlere örnek gösterilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

İÇ KUVVETLER - I

7. I. Ege Bölgesi'ndeki horst ve grabenler
II. Çukurova ve Ergene'deki çökmeler
III. Doğu Anadolu'daki volkanik dağlar
IV. Kuzey Anadolu Dağları'ndaki antiklinal ve senklinaler

Yukarıda verilenlerden hangilerinin oluşumunda orojenik hareketlerin etkili olduğu söylenebilir?

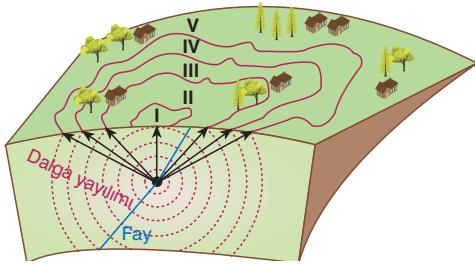
- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

8. I. İskandinav Yarımadası'nın yükselmesi
II. Atlas Okyanusu ortasındaki sırtların oluşması
III. Venedik şehrinin sular altında kalması
IV. Doğu Afrika grabenin oluşması

Yukarıda verilen olaylardan hangilerinde epirojenik hareketler etkili olmuştur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve III
D) I ve IV   E) II ve IV

9.

Yukarıda eş deprem eğrileri verilen yörede kaç numaralı alanda deprem şiddetinin daha fazla olması beklenir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. Yer kabuğunun derinliklerinde oluşan batolit, lalkolit, dayk gibi yerçekilleri bir süre sonra yüzeye çıkmaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Volkanik faaliyetlerin tekrarlandığının
B) Yerkabuğunda çökmelerin oluştuğunun
C) Dış kuvvetlerin üstteki tabakaları aşındırdığının
D) Yeni fay hatlarının ortaya çıktığının
E) Metamorfizmanın etkili olduğunun

11. Türkiye'deki volkanik dağların bir kısmı Van Gölü'nün kuzeyinde adeta bir hat boyunca sıralanmıştır.

Aşağıdaki dağlardan hangisi bu hat üzerindeki volkanik dağlardan biri değildir?

- A) Melendiz   B) Ağrı   C) Süphan
D) Tendürek   E) Nemrut

12. Birbirinden binlerce kilometre uzaklıkta bulunan kıtalardaki fosiller benzerlik göstermektedir.

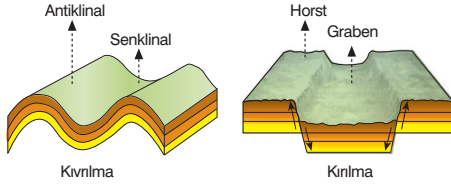
Bu durum aşağıdakilerden hangisinin kanıtı olabilir?

- A) Kıtaların hareket ettiğinin
B) Benzer iklim koşullarının yaşandığının
C) Bitki ve hayvan çeşitliliğinin fazla olduğunun
D) Buzul dönemlerinde göçlerin yaşandığının
E) Denize ulaşan fosillerin akıntılarla taşındığının

YERİN ŞEKİLLENMESİ

İÇ KUVVETLER - II

1.

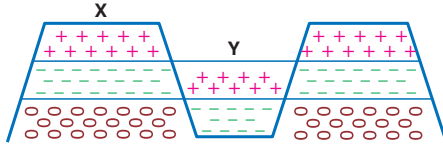

Yukarıdaki şekillerde bir bölgede yer kabuğu hareketleri sonucunda meydana gelen yer yapıları gösterilmiştir.

Buna göre, aynı bölge içerisinde farklı yer yapılarının oluşmasında **en önemli etken aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Tortul kalınlığı   B) İklim özellikleri
C) Tabakaların yapısı   D) Etkin dış kuvvetler
E) Levhaların hareket yönü

2.

Yer kabuğunda bulunan çukur alanlarda biriken tortulların esnekliğini kaybederek, yan basınçların etkisi ile kırılması sonucu fay hatları ile horst ve grabenler oluşur

Buna göre yukarıdaki şekilde X ve Y ile belirtilen alanlara aşağıdakilerden hangileri örnek olarak gösterilebilir?

X	Y
A) Nur Dağları	Çukurova
B) Bozdağlar	Gediz Ovası
C) Yunt Dağı	Çarşamba Ovası
D) Haymana Platosu	Konya Ovası
E) Menteşe Dağları	Bozdağlar

3.

Dünya yüzeyini saran katı kabuk tabakası; manto üzerinde sabit olmayıp âdeta bir sal gibi hareket etmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi, yer kabuğunun hareketli olduğunun bir kanıtı **değildir?**

- A) Şiddetli yer sarsıntıları
B) Volkanik püskürmeler
C) Levhaların yatay ve dikey yönde hareketi
D) Akarsuların biriktirme faaliyetleri
E) Sıcak su kaynaklarının varlığı

4.

Aşağıdakilerden hangisi derinlik volkanizması sonucu oluşan şekillerden biri **değildir?**

- A) Batolit   B) Dayk   C) Sill
D) Lakolit   E) Kaldera

5.

Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki volkanik dağlar, Van Gölü'nün kuzeyinde, kuzeydoğu-güneybatı yönündeki bir hat üzerinde sıralanmıştır.

Dağların bu doğrultuda sıralanması aşağıdakilerden hangisiyle **en iyi** açıklanabilir?

- A) Deprem riskinin yüksek olmasıyla
B) Volkanik arazinin geniş yer kaplamasıyla
C) Genç kıvrım dağlarının bulunmasıyla
D) Kırık hattının uzanış yönüyle
E) Yükselti ve engebenin fazla olmasıyla

İÇ KUVVETLER - II

6. Afrika'nın kuzeyi, İspanya, Avrupa'nın güneyi, Anadolu ve İran'ı geçerek Hindistan'ın kuzeyinden Çin'e ulaşan dağ kuşağına Alp-Himalaya dağ kuşağı denir.

Aşağıdaki dağlardan hangisi bu sistem içerisinde **yer almaz**?

- A) Küre Dağları
- B) Kaçkar Dağları
- C) Tahtalı Dağları
- D) Canik Dağları
- E) Aydın Dağları

7. Türkiye'de yer şekillerinin engebeli ve ortalama yükseltinin fazla olması aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili **olmamıştır**?

- A) Akarsuların hidroelektrik potansiyelinin fazla olması
- B) İklim şartlarının kısa mesafelerde değişiklik göstermesi
- C) Doğu Karadeniz'de tarla tarımı yerine bahçe tarımının yapılabilmesi
- D) Ulaşımda tünel, köprü ve viyadüklere ihtiyaç duyulması
- E) Batı bölgelerde sıcak su kaynaklarının yaygın olması

8.

Yukarıdaki haritada gösterilen ovaların hangisinde tektonik deprem görülme olasılığının **daha az** olduğu söylenebilir?

- A) Ergene
- B) Elbistan
- C) Erzurum
- D) Büyük Menderes
- E) Sakarya

9.

Yukarıdaki haritada yakın tarihte meydana gelen depremlerin dağılışı gösterilmiştir.

Depremlerin Büyük Okyanus ve Akdeniz çevresinde **daha fazla** görülmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alüvyal arazilerin yaygın olması
- B) Yer şekillerinin engebeli olması
- C) Su kütlelerinin hareketli olması
- D) Sıcak ve soğuk su akıntılarının etkili olması
- E) Yer kabuğunun kırıklı yapıda olması

10. Türkiye'de dağların genel olarak doğu-batı yönlü uzanması aşağıdakilerden hangisi üzerinde belirleyici **olmamıştır**?

- A) Demir yolu güzergâhı
- B) Akarsuların akış yönü
- C) Maden yataklarının dağılışı
- D) Kıyı tipleri
- E) Denizel iklimin etki alanı

11. Aşağıdakilerden hangisi epirojenik hareketlerin etkileri arasında **gösterilemez**?

- A) Deniz seviyesinin değişmesi
- B) Buzullaşmaya uğrayan sahaların alçalması
- C) Kıvrım dağlarının oluşması
- D) Kıyı taraçalarının oluşması
- E) Kara ve deniz oranlarının değişmesi

YERİN ŞEKİLLENMESİ

ÇÖZÜLME VE TOPRAK OLUŞUMU

1. Kayaçların bileşimindeki minerallerin nem ve sıcaklığın etkisi ile değişmesine kimyasal çözünme denir.

Merkezler	Yıllık sıcaklık ortalaması (°C)	Yıllık yağış miktarı (mm)
I	21	1350
II	15	480
III	11	350
IV	9	420
V	4	530

Buna göre, yukarıdaki tabloda yıllık sıcaklık ortalaması ve yağış miktarı verilen merkezlerden hangisinde kimyasal çözünme **daha yaygındır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

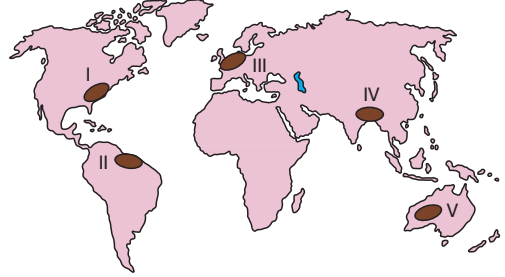
2. Aşağıdaki iklim bölgelerinden hangisinde laterit topraklar **yaygın olarak görülür?**

- A) Tundra B) Ekvatorial C) Çöl
D) Muson E) Karasal

3. Çöllerde mekanik çözülmenin fazla olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneşlenme süresinin fazla olması
B) Yükseltinin az olması
C) Yer şekillerinin engebesiz olması
D) Humus oranının az olması
E) Günlük sıcaklık farkının fazla olması

- 4.

Yukarıdaki haritada taralı olarak gösterilen alanların hangisinde kayaçlardaki fiziksel çözünme **daha fazladır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki toprak tiplerinden hangisinin bulunduğu arazilerde fiziksel ayrışma **daha kuvvetlidir?**

- A) Alüvyal topraklar
B) Terra rossalar
C) Lös toprağı
D) Kahverengi orman toprağı
E) Podzol toprakları

6. Aşağıdaki topraklardan hangisinin bulunduğu sahalarda, yaygın olan ekonomik faaliyet **yanlış** verilmiştir?

- A) Kahverengi orman - Çay ve mısır tarımı
B) Çernezyom → Tahıl tarımı
C) Kestane renkli step → Büyükbaş hayvancılık
D) Terra rossa → Turunçgil ve zeytin tarımı
E) Laterit → Kahve ve kivi tarımı

ÇÖZÜLME VE TOPRAK OLUŞUMU

7. Aşağıdakilerden hangisinde sıcak ve soğuk bölge toprakları bir arada verilmiştir?

- A) Laterit - Terra-rossa
- B) Laterit - Podzol
- C) Podzol - Tundra
- D) Podzol - Çernezyom
- E) Terra rossa - Alüvyal

8. Yıllık yağışın yetersiz, bitki örtüsünün cılız olduğu yörelerin topraklarında kireç ve tuz birikimi fazla olur.

Buna göre, aşağıda verilen yörelerden hangisinin topraklarındaki kireç ve tuz birikimi daha fazladır?

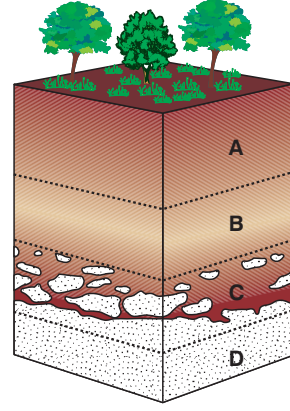
- A) Konya Havzası
- B) Rize Yöresi
- C) İzmir - Çeşme Yöresi
- D) Kıyı Ege
- E) Hakkari Yöresi

9. • Rengi kiremit kırmızısıdır.
• Sıcak ve nemli bölgede oluşur.
• Humus bakımından fakirdir.
• Mikroorganizmaların ayrıştırması çok hızlıdır.

Yukarıda özellikleri verilen toprak tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahverengi orman
- B) Laterit
- C) Podzol
- D) Terra - rossa
- E) Çernezyom

10.

Yukarıdaki görselden yararlanılarak toprak horizonları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) A horizonunda ayrışma daha fazladır.
- B) B horizonunda A horizonundan taşınan mineraller birikmektedir.
- C) C horizonunda anakayayı oluşturan kayalar küçük bloklar halinde bulunur.
- D) D horizonunda çözülme en hızlıdır.
- E) Tarım faaliyetleri daha çok A horizonunda yapılır.

11. Aşağıdakilerden hangisi, nemli bölge topraklarının özellikleri arasında yer almaz?

- A) Tuz ve kireç oranı azdır.
- B) Fiziksel ayrışma azdır.
- C) Demir elementi bakımından zengindir.
- D) Humus oranı genellikle azdır.
- E) Toprak kalınlığı fazladır.

12. Dağ eteklerinde eğimin azalmasına bağlı olarak aşağıdaki topraklardan hangisi oluşur?

- A) Moren
- B) Kolüvyal
- C) Vertisol
- D) Podzol
- E) Rendzina

YERİN ŞEKİLLENMESİ

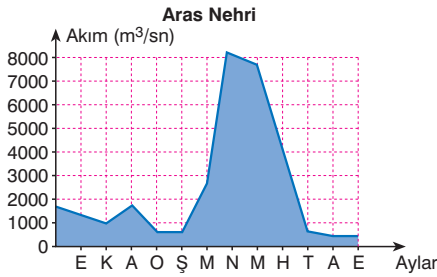
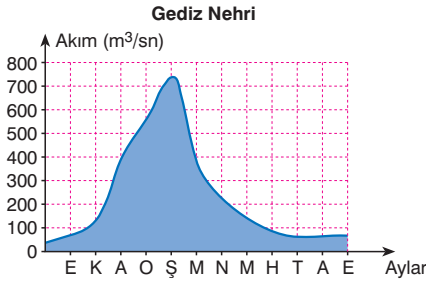
DIŞ KUVVETLER - I

1. Kaynağını bir ülkeden alan ve farklı ülkelere geçerek denize dökülen akarsular, sınır aşan akarsular olarak adlandırılır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi sınır aşan akarsulardan biri **değildir**?

- A) Amazon   B) Nil   C) Tuna
D) Sarıırmak   E) Fırat

2.

Yukarıdaki grafiklerde Gediz ve Aras nehirlerinin belli kesitlerinden geçen su miktarları gösterilmiştir.

Buna göre, bu akarsuların beslenme kaynakları aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

Gediz	Aras
A) Kar ve buz suları	Yağmur suları
B) Yağmur suları	Kar ve buz suları
C) Karstik kaynaklar	Göl suları
D) Yer altı suları	Kar ve buz suları
E) Yağmur suları	Kaynak suları

3. Avrupa'da bir çok akarsu üzerinde kolaylıkla ulaşım yapılabilirken Türkiye'deki akarsularda böyle bir durum yaşanmamaktadır.

Buna göre, Avrupa akarsularını Türkiye akarsularından ayıran **temel özellik** aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uzunlukları
B) Yatak eğimleri
C) Taşıdıkları alüvyon miktarları
D) Havzalarının genişliği
E) Beslenme kaynakları

4. Aşağıda verilen platolardan hangisi oluşum bakımından farklı bir özelliğe sahiptir?

- A) Haymana   B) Cihanbeyli   C) Taşeli
D) Bozok   E) Uzunyayla

5. Bir akarsuyun yıl içerisinde akım miktarındaki değişim az ise, bu akarsu için aşağıdakilerden hangisi **kesinlikle** doğrudur?

- A) Rejimi düzenlidir.
B) Taşıdığı su miktarı azdır.
C) Menderesler yaparak akmaktadır.
D) Sadece kar ve buz suları ile beslenir.
E) Denize döküldüğü yerde delta oluşmuştur.

DIŞ KUVVETLER - I

6. Farklı iklim bölgelerinden geçen akarsular, karma rejimli olup, birden fazla kabarma ve çekilme devreleri bulunabilir.

Buna göre,

- I. Kızılırmak
- II. Fırat
- III. Gediz
- IV. Ergene

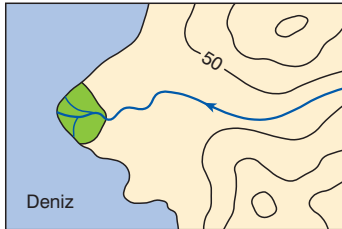
nehirlerinden hangileri karma rejimli akarsulara örnek olarak gösterilebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7. **Aşağıdaki yer şekillerinden hangisi akarsuyun, biriktirdiği alüvyonları tekrar kazmasıyla oluşmuştur?**

- A) Menderes
- B) Taraça
- C) Peri bacası
- D) Kırgıbayır
- E) Dev kazanı

8.

Haritada gösterilen delta ovasının oluşumunda aşağıdakilerden hangisinin etkisi en azdır?

- A) Kıta sahanlığının geniş olmasının
- B) Akarsuda mineral miktarının fazla olmasının
- C) Akarsuyun bol miktarda alüvyon taşımasının
- D) Kıyıda gelgit genliğinin az olmasının
- E) Akıntıların etkili olmamasının

9. Türkiye'nin iç bölgelerinde yer alan bazı ovalar, tektonik olaylar sırasında kırılarak çöken çanaklar üzerinde alüvyonların birikmesiyle oluşmuştur.

Aşağıda verilen ovalardan hangisi bu şekilde meydana gelmiştir?

- A) Çukurova
- B) Çarşamba
- C) Silifke
- D) Bafra
- E) Merzifon

10. **Türkiye'de birikinti konisi, dağ içi ve dağ eteği ovası oluşumlarına Doğu Anadolu'da yaygın olarak rastlanması, aşağıdakilerden hangisinden kaynaklanır?**

- A) Karasal iklim koşullarının hüküm sürmesinden
- B) Dağlık arazilerle eğimin az olduğu yerlerin bir arada bulunmasından
- C) Volkanik arazilerin geniş yer tutmasından
- D) Akarsuların dar ve derin vadiler oluşturmaktan
- E) Akarsuların rejiminin düzensiz olmasından

11. Genç bir arazide akış gösteren akarsular yataklarını geriye doğru aşındırarak vadilerindeki engelleri ve pürüzleri ortadan kaldırır.

Bu süreçte akarsular;

- I. hörgüç kaya
- II. dev kazanı
- III. plato
- IV. lagün

yer şekillerinden hangilerini oluşturur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

YERİN ŞEKİLLENMESİ

DIŞ KUVVETLER - II

1. I. Hidroelektrik enerji potansiyellerinin yüksek olması
II. Debilerinin az olması
III. Dar ve derin vadilerde akmaları
IV. Rejimlerinin düzensiz olması

Türkiye'deki akarsularının denge profiline ulaşmadıklarına yukarıdakilerden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

2.

Yukarıdaki haritada buzul şekillerinin bulunduğu bazı dağlar gösterilmiştir.

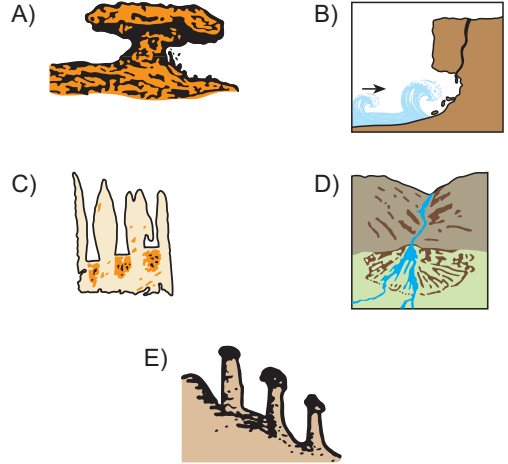
Bu dağlardan hangisinde güncel buzullara rastlanmaz?

- A) Erciyes   B) Kaçkar   C) Ağrı
D) Bolkar   E) Uludağ

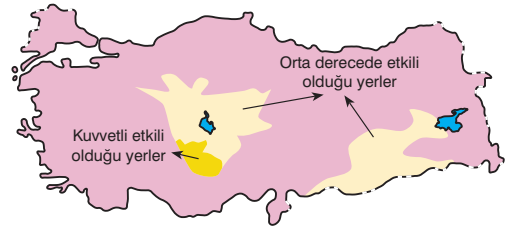
3. Yağmur sularının aşındırmasıyla oluşan en küçük karstik aşınım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dolin   B) Uvala   C) Polye
D) Lapyta   E) Obruk

4. Rüzgârların kayaların alt kısımlarını aşındırması sonucu oluşturduğu mantar kaya, aşağıdakilerden hangisinde gösterilmiştir?

5.

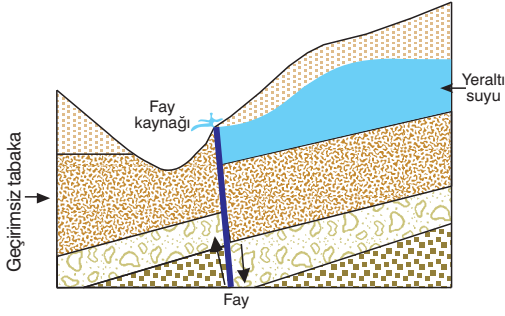

Yukarıdaki haritada koyu renkle gösterilen bölgelerde rüzgâr aşınım ve birikim şekillerinin yaygın olarak görülmesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanamaz?

- A) Günlük sıcaklık farklarının fazla olmasıyla
B) Bitki örtüsünün cılız olmasıyla
C) Yer şekillerinin sade olmasıyla
D) Toprağın gevşek yapıda olmasıyla
E) Ortalama yükseltinin fazla olmasıyla

DIŞ KUVVETLER - II

6.

Yukarıdaki şekilde gösterilen kaynakların dağılışı ile aşağıdakilerden hangisinin dağılışı paralellik göstermez?

- A) Deprem bölgeleri
- B) Termal oteller
- C) Gayzerler
- D) Kömür havzaları
- E) Graben ovaları

7. Karstik arazilerde erime sonucu meydana gelen ovalara polye ovası veya karstik ova adı verilir.

Aşağıdaki ovalardan hangisi karstik ovalara örnek gösterilebilir?

- A) Konya
- B) Gediz
- C) Amik
- D) Elmalı
- E) Silifke

8. Aşağıdakilerden hangisi yer altı su miktarını etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Arazinin geçirimsizliği
- B) Yağış miktarı
- C) Bitki örtüsü
- D) Ekvator'a uzaklık
- E) Arazinin eğimi

9. Aşağıdakilerden hangisi karstik arazilerde yer altı ve yer üstü sularının etkisiyle oluşan şekillerinden biri değildir?

- A) Lapyra
- B) Polye
- C) Obruk
- D) Uvala
- E) Drumlin

10. Aşağıdakilerden hangisi dış kuvvetlerin aşındırmasıyla oluşan yer şekilleri arasında gösterilemez?

- A) Vadi
- B) Falez
- C) Dolin
- D) Tafoni
- E) Lagün

11. Aşağıdaki yer şekillerinden hangisini oluşturan dış kuvvet yanlış verilmiştir?

- A) Obruk - Yer altı suları
- B) Lagün - Buzullar
- C) Tombolo - Dalga ve akıntılar
- D) Tafoni - Rüzgârlar
- E) Menderes - Akarsular

12. Türkiye'de karstik arazinin yaygın olduğu yerlerde,

- I. barkan
- II. sirk gölü
- III. mağara
- IV. polye

şekillerinden hangilerinin görülme olasılığı daha fazladır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

YERİN ŞEKİLLENMESİ

DIŞ KUVVETLER - III

- I. Dağlar kıyıya dik uzanır.
II. Kıta sahanlığı dar, falez oluşumu yaygındır.
III. Kıyının uzunluğu, girintisi ve çıkıntısı fazladır.
IV. Doğal liman, koy ve körfez sayısı azdır.

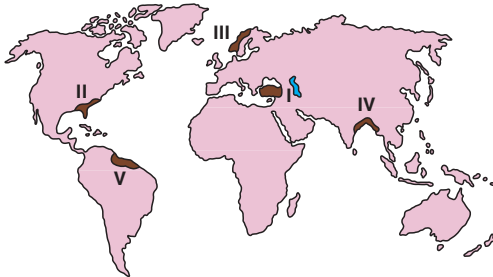
Yukarıda verilenlerden hangileri boyunca kıyı tipinin özelliklerindedir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

- Kıyı tiplerinin oluşumunda aşağıdakilerden hangisi doğrudan etkili **değildir**?

- A) Buzullar   B) Gel-git   C) Yer şekilleri
D) Dalgalar   E) Rüzgârlar

3.

Yukarıdaki haritada gösterilen alanların hangisinde fiyort tipi kıyı görülür?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4.

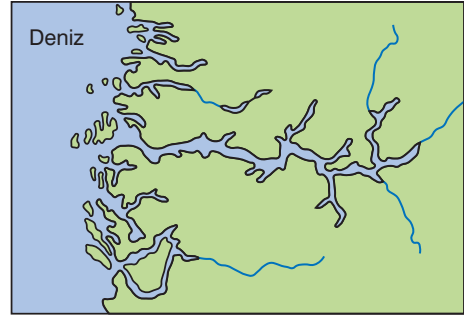

Yukarıdaki haritada Elbe, Weser ve Ems nehirlerinin ağız kısımlarındaki kıyı tipi gösterilmiştir.

Bu kıyı tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enine kıyı   B) Fiyort kıyı   C) Ria kıyı
D) Dalmaçya kıyı   E) Haliçli kıyı

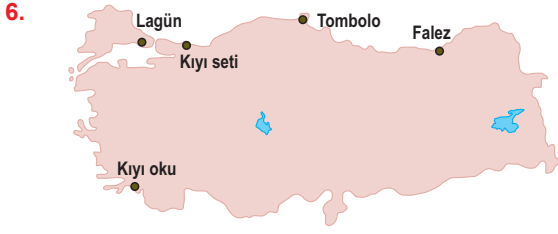
5.

Yukarıdaki kıyı tipinin görüldüğü bölgelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- A) Buzul vadisi, hörgüç kaya gibi şekiller yaygındır.
B) Enlem derecesi küçüktür.
C) Yer şekilleri engebeldir.
D) Kıyıdan iç kesimlere doğru gemiyle ulaşım elverişlidir.
E) Çok sayıda koy, körfez ve yarımada meydana gelmiştir.

DIŞ KUVVETLER - III

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen kıyılarda belirtilen yer şekillerinden hangisinin oluşmasında dalga aşındırması etkilidir?

- A) Falez   B) Lagün   C) Kıyı seti
D) Tombolo   E) Kıyı oku

7. Aşağıdaki kıyılardan hangisinde denizlerin kara içlerine doğru ilerlemesi, deniz ulaşımı açısından **daha fazla** avantaj oluşturur?

- A) Haliç tipi kıyılar
B) Boyuna kıyılar
C) Dalmaçya tipi kıyılar
D) Mercanlı kıyılar
E) Enine kıyılar

8. Magmada biriken gazların oluşturduğu basıncın etkisiyle maar adı verilen patlama çukurlarını meydana getirir.

Aşağıdakilerden hangisi bu şekilde oluşmuştur?

- A) Nemrut Gölü   B) Meke Gölü
C) Van Gölü   D) Eğirdir Gölü
E) Erçek Gölü

9. Türkiye’de haliç tipi kıyıların görülmemesinin temel nedeni, aşağıdaki dış kuvvetlerden hangisinin kıyılarımızda etkili **olmamasıdır**?

- A) Gel-git   B) Buzul   C) Akarsu
D) Rüzgâr   E) Dalga

10. Aşağıdakilerden hangisinde heyelan sonucunda oluşmuş göller bir arada verilmiştir?

- A) Tortum, Sera, Abant, Yedigöller
B) Tortum, İznik, Eğirdir, Meke
C) Sera, İznik, Burdur, Uzungöl
D) Manyas, Uluabat, İznik, Köyceğiz
E) Hazar, Yedigöller, Van, Çamiçi

11. Aşağıdaki göllerden hangisinin oluşum şekli **yanlış** verilmiştir?

Göl	Oluşum Şekli
A) Durusu Gölü	Kıyı set
B) Van Gölü	Volkanik set
C) Abant gölü	Heyelan set
D) İznik Gölü	Tektonik
E) Salda Gölü	Alüvyal Set

12. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de göllerden yararlanma şekillerinden biri **değildir**?

- A) Ulaşım ve balıkçılık
B) Su sporları
C) Rekreasyonel etkinlikler
D) Jeotermal üretim
E) Tuz ve soda üretimi

DOĞAL AFETLER

1. Aşağıdakilerden hangisinde, klimatolojik kökenli doğal afetler bir arada verilmiştir?

- A) Deprem, çığ, taşkın
- B) Orman yangını, sel, tsunami
- C) Deprem, volkanizma, tsunami
- D) Tsunami, çığ, taşkın
- E) Kuraklık, kasırga, sel ve taşkın

2. Afet öncesinde alınabilecek bir takım önlemlerle oluşabilecek zararlar azaltılabilir.

Aşağıdakilerden hangisi, afet öncesi önlemler arasında **yer almaz**?

- A) Eğitim ve tatbikatların yapılması
- B) Afet koordinasyon merkezlerinin oluşturulması
- C) Geçici iskan alanlarının belirlenmesi
- D) Risk değerlendirmesinin yapılması
- E) İlaç ve gıda dağıtımının yapılması

3. Erozyon; toprağın akarsular, sel suları ve rüzgârlar gibi dış kuvvetlerin etkisiyle aşındırılıp taşınması ve sürüklenmesi olayıdır.

Toprak erozyonuna bağlı olarak aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi **beklenmez**?

- A) Kırsal kesimden kentlere göçlerin yaşanması
- B) Barajların kısa sürede dolması
- C) Toprak tabakasının incelmesi
- D) Tarımsal üretimin ve verimin azalması
- E) Toprağın su tutma kapasitesinin artması

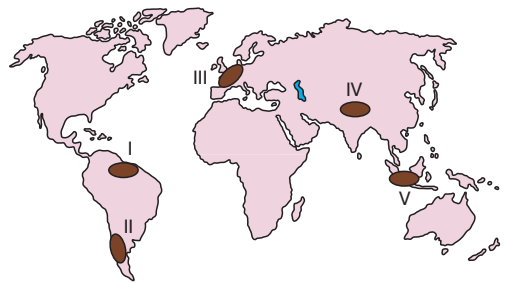
4. Fırtına, kasırga, hortum gibi doğal afetler ani basınç farklarının fazla olması sonucunda oluşur.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen yerlerin hangisinde bu tür doğal afetlerin oluşması **beklenmez**?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde,

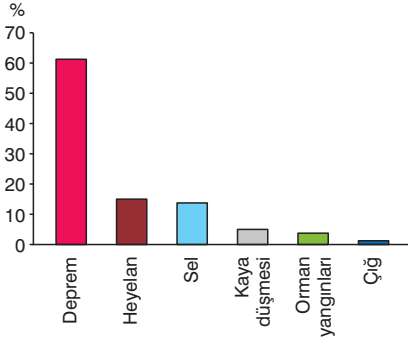
- deprem,
- volkanizma,
- tropikal fırtına,
- tsunami

afetlerinin **tamamı** görülür?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

DOĞAL AFETLER

6.

Yukarıdaki grafikte ülkemizde meydana gelen doğal afetler yüzde olarak gösterilmiştir.

Buna göre, depremin payının fazla olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi **daha fazladır**?

- A) Yer şekillerinin engebeli ve yüksek olması
- B) Yer altı suları bakımından zengin olması
- C) Yakın bir jeolojik zamanda oluşmuş olması
- D) Karstik arazilerin yaygın olması
- E) Zeminin gevşek yapıda olması

7. Doğal afetleri oluşturan etmenler dikkate alındığında, yer şekillerinin yüksek ve dağlık olmasının aşağıdakilerden hangisinin oluşumuna etkisi **yoktur**?

- A) Erozyon
- B) Çığ
- C) Heyelan
- D) Kaya düşmesi
- E) Volkanizma

8. Aşağıdakilerden hangisi sel ve taşkından korunmak için alınacak önlemler arasında **gösterilemez**?

- A) Akarsuların yatak derinliğinin artırılması
- B) Eğimli yamaçlarda ağaçlandırma yapılması
- C) Akarsuların doğal drenajının korunması
- D) Akarsu yataklarının doldurulması
- E) Dere yataklarına yerleşmelerin önlenmesi

9. Aşağıdakilerden hangisi heyelan oluşumuna neden olan faktörlerden biri **değildir**?

- A) Eğimin fazla olması
- B) Kar erimeleriyle toprağın suya doyması
- C) Tabakaların eğim yönünde uzanması
- D) Bitki örtüsü gür olması
- E) Toprakta kil oranının fazla olması

10. Avrupa kıtasının güneyinde görülen deprem ve volkanik olayların kuzey ve batı kıyılarında görülmemesi, bu alanların aşağıdaki özelliklerinden hangisinin sonucudur?

- A) Yer şekillerinin sade olması
- B) Deniz etkisine açık olması
- C) Yaşlı jeolojik arazilerin bulunması
- D) Akarsu ağının sık olması
- E) Ortalama yükseltinin az olması

11. Aşağıdaki illerden hangisinde çığ görülme olasılığı **daha azdır**?

- A) Bayburt
- B) Tunceli
- C) Hakkari
- D) Mardin
- E) Bitlis

12. Pasifik deprem kuşağında oluşması muhtemel ekstrem bir depremin aşağıdakilerden hangisine neden olması **beklenmez**?

- A) Tsunamilerin oluşmasına
- B) Sıcaklıkların artmasına
- C) Can ve mal kayıplarına
- D) Bazı akarsuların yatak değiştirmesine
- E) Kıyı bölgelerde toprak kayıplarına

BEŞERİ SİSTEMLER

NÜFUS VE YERLEŞME - I

1. Nüfusa ait çeşitli özellikler, nüfus sayımları ile belirlenir.

Aşağıdakilerden hangisi bu özellikler arasında yer almaz?

- A) Kır - kent nüfusunda meydana gelen değişimler
- B) İş gücü potansiyeli
- C) Eğitim durumu
- D) Genç nüfusun yaşlı nüfusa oranı
- E) Dağınık ve toplu yerleşmelerin dağılışı

2. Aşağıdakilerden hangisi bir ülkede nüfusun artmasına neden olan faktörler arasında yer almaz?

- A) Sağlık hizmetlerinin yaygınlaşması
- B) Bebek ölümlerinin azalması
- C) Doğumların artması
- D) Ortalama ömrün uzaması
- E) Doğal afetler

3. Aşağıdakilerden hangisi bir ülkenin genç nüfuslu olduğunu göstermez?

- A) Çalışan nüfusun yaş ortalamasının düşük olması
- B) Öğrenci oranının fazla olması
- C) Sanayide çalışan nüfus oranının fazla olması
- D) Doğum oranının yüksek olması
- E) Ortalama yaşam süresinin kısa olması

4. Günümüzde Batı Avrupa ülkelerinde doğum oranları oldukça az olup, genç nüfus oranı giderek azalmaktadır.

Bu durumun yol açacağı sorunlar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Sosyal güvenlik kurumlarının giderlerinin artması
- B) İş gücü ihtiyacının karşılanamaması
- C) Nüfusun dinamizmini kaybetmesi
- D) Üretim maliyetlerinin artması
- E) Aktif nüfus oranının artması

5. Bir ülkenin on yıl arayla nüfusun yaş gruplarına göre dağılışını gösteren grafiklerine bakılarak aşağıdakilerden hangisi elde edilemez?

- A) Doğum oranındaki değişme
- B) Çalışma çağındaki nüfusun sayısal değişimi
- C) Ülkenin nüfus yoğunluğu
- D) Kadın erkek nüfus oranındaki değişme
- E) Yaşlı nüfusun sayısal değişimi

6. Ülkelerin uyguladığı nüfus politikaları, aşağıdakilerden hangisi üzerinde en az etkili olur?

- A) Kalkınma hızı
- B) Eğitim koşulları
- C) Nüfus artış hızı
- D) Demografik yatırımlar
- E) Teknolojik gelişmeler